

ERDÉSZETI LAPOK

LXXIX.
ÉVF.AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E4.
FÜZET.

KIADJA AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
Megindították 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díja: egész évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-u. 6. sz. II. em. (Táv. : 123-722.)

Közleményeink egészben vagy részben való átvétele csak a forrás
megnevezése mellett történhetik.

Miniszterünk kitüntetése.

A Budapesti Közlöny április 2.-án megjelent 72. száma vezető helyén adta tudunkra, hogy a Kormányzó Ur Öfóméltósága *vitéz Széki gróf Teleki Mihály* m. kir. földművelésügyi miniszter, országgyűlési képviselőnek a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Ez a legfelsőbb helyről jövő kitüntetés Magyarország agrártársadalmának széles köreiben őszinte örömet keltett, mert azoknak az érdemeknek az elismerését jelenti, amelyekkel miniszterünk már eddigi működése alatt is nem csekély mértékben növelte a reábizott, súlyos felelősségű tárca tekintélyét.

A magyar erdőgazdaság, amelynek *vitéz gróf Teleki Mihály* hivatalba lépése óta megértő igaz barátja, a tiszteletteljes ragaszkodás melegével köszönti legfőbb örét kitüntetése alkalmából és további munkájához is Isten áldását kéri.

Megjelenik az Erdészeti Zsebnaptár.

Húsz évi vajudás után végre eljutottunk odáig, hogy rövidesen ismét a magyar erdőgazdaság rendelkezésére bocsáthatjuk azt a segédkönyvet, amely évtizedeken át a leghasznosabb támasza volt a gyakorlatnak és éppen ezért fájdalmasan érzett hiányt jelentett Trianon óta.

Tagtársaink jól ismerik az *Erdészeti Zsebnaptár* újból való kiadása érdekében 2 év előtt megindított munkánk minden részletét, mert hiszen ezekről a választmányi és közgyűléseken is beszámoltunk. Feleslegesnek tartjuk tehát újból elősorolni azokat a nehézségeket, amelyekkel meg kellett küzdenünk, míg végre kibocsáthattuk az előfizetési felhívást.

A m. kir. földművelésügyi miniszterium erdészeti főosztályának segítségével sikerült az utolsó akadályokat is elhárítanunk és most már csak munkatársaink szorgalmán és a magyar szakközönség érdeklődésén múlik egyedül, hogy a *Zsebnaptár* mikor lát napvilágot.

Ugy éreztük, hogy a hosszú várakozás után csak egészen korszerű, minden kívánalomnak megfelelő kiadvánnyal léphetünk a nyilvánosság elé.

Az erdőgazdaság tudományos eredményekben és gyakorlati tapasztalatokban két évtized alatt annyit haladt, hogy a régi *Zsebnaptár* kereteinek és tartalmának gyökeres megváltoztatására volt szükség.

Az új kötet terjedelme, számításunk szerint kb. 700 oldal lesz. Hogy ennek az anyagnak az összeállítása és nyomtatása tetemes időt és költséget igényel, nem szorul bővebb magyarázatra.

A tervezésnél azt a célt tüztük magunk elé, hogy az új *Zsebnaptár* éppen olyan nélkülözhetetlen segítőtársa legyen a szakközönségnek, mint régente.

Számítunk tehát arra, hogy ezt a segédkönyvet mindenki megveszi, akinek az erdővel valamilyen kapcsolata van, akár erdőbirtokos, vagy erdőmérnök, akár fatermelő, fakereskedő vagy erdőaltiszt a foglalkozása.

Ezt azért kell hangsúlyoznunk, mert a mai nagy

nyomdaköltségek mellett *Zsebnaptárunkat* csak úgy adhatjuk méltányosabb áron, ha *legalább 2000 példányban* tudjuk megrendelni.

A mellékelt tájékoztató az anyag körülbelüli beosztásáról és terjedelméről is felvilágosítást nyújt.

A mi kérésünk a hazai szakközönséghez most már csak az, hogy *karolja fel vállalkozásunkat azzal a komolysággal*, amellyel a kitűzött cél megvalósítására mi magunk is törekszünk.

Kérjük összes tagtársainkat és olvasóinkat, segítsenek bennünket a saját megrendelésükkel, de *gyűjtsenek minél több előfizetőt* is, hogy minél alacsonyabb lehessen az egységár.

Igen fontosnak tartjuk, hogy az *erdőaltiszi kar* tagjai is hozzájuthassanak a *Zsebnaptár*hoz és ebben a tekintetben számítunk feletteseik támogatására is.

Nagyon kérjük az *előfizetési határidő* figyelemben tartását, mert a nem csekély gondot okozó kiadási munka lebonyolítását kellő időben és pontos adatok alapján kell elkezdenünk.

Ha minden fennakadás nélkül dolgozhatunk, újévre megjelenik a *Zsebnaptár!* M.

Meghívó.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet *erdőmérnöki szakosztálya* f. évi május hó 10-én délután 18.30 órakor az Egylet székházában (IV., Reáltanoda-u. 13—15.) ülést tart.

T á r g y s o r o z a t :

1. Elnöki megnyitó.
 2. *Molcsány Gábor* íminiszteri tanácsos előadása Magyarország erdőgazdaságáról.
 3. Működő bizottság választása, esetleges indítványok.
- Az ülés után az Egylet helyiségében *közös vacsora*. A teríték ára 1.60 P. Vendégeket szívesen látunk. (A vacsorára legkésőbb az ülést megelőző napon déli 12 óráig az Egylet irodájában lehet jelentkezni.)

Czillinger János
szakosztály-elnök.

Az alföldi futóhomok-talajokban előforduló, könnyen felvehető kálium jelentősége a fásítás szempontjából.

Írta: Vági István.

Az „Erdészeti Lapok“-ban megjelent két dolgozatomban részletesen beszámoltam azokról a vizsgálatokról, amelyeket a különböző alföldi homoktalajokon végeztem annak a megállapítására, hogy az azokban előforduló könnyen felvehető foszforsav s a talaj fizikai összetétele milyen szerepet játszhat az ákác-fásítás kérdésében. *A közölt vizsgálatokkal kimutattam, hogy sem a könnyen felvehető foszforsav mennyiségéből, sem pedig a talajok fizikai összetételéből nem következtethetünk arra, melyik talaj alkalmas az ákáccal való fásításra.*

Vizsgálataimat hasonló célból kiterjesztem a homoktalajok könnyen felvehető káliumára is. Ezeket a vizsgálatokat igen jó, közepes és igen gyenge ákácospól, sőt teljesen terméketlen területről vett talajpróbákön végeztem el, hogy bizonyos összehasonlításokat tehessek.

A talajokban a könnyen felvehető káliumot a 'Sigmond'-féle eljárással határoztam meg, azaz körülbelül 0.03%-os salétromsavval kivonatoltam a talajt. *'Sigmond' eljárása felfogásom szerint az összes hasonló eljárások között talán a legmegbízhatóbb, mert igen helyesen pontosan figyelembe veszi a talajok lúgosságát. Ma már t. i. aligha tagadható, hogy a könnyen felvehető tápanyagoknak a növény által való felvétele elsősorban a talaj reakciójától függ.* Igaz, 'Sigmond' eljárása eredetileg csak a könnyen felvehető foszforsavra vonatkozott, azonban egészen bizonyos, hogy a könnyen felvehető káli szempontjából is igen hasznos eredményeket ad.

A könnyen felvehető káliumot nem a legfelső humuszos rétegben határoztam meg, hanem 10—20 cm. mélységben, ahol a mikroorganizmusok működése sokkal állandóbb és egyenletesebb, mint a legfelső humuszos rétegben.

A megvizsgált talajok adatait a következő táblázatban foglaltam össze.

He	A talaj minősége	A K_2O mennyisége mg 100 gr talajban
Királyhalma	Igen jó ákácós	4,32, 5,52
Sopron	Igen jó ákácós	7,4, 8,96
Kecskemét	Igen jó ákácós	7,52, 6,57
Órtilos (Somogy vm.)	Igen jó ákácós	2,98, 3,81
Királyhalma	Közepes ákácós	3,1 4,05
Kecskemét	Igen rossz ákácós	4,9, 6,2
Órtilos	Igen rossz homok	3,2, 3,57
Királyhalma	Terméketlen homok	7,2, 6,9
Királyhalma	„	7,4, 7,8

Ha ezt a táblázatot szemügyre vesszük, akkor kitűnik, hogy benne *szabályosság nincs*. Így a teljesen terméketlen két királyhalmi terület annyi könnyen oldódó káliumot tartalmaz, mint a kecskeméti és soproni igen jó ákácós s többet mint a királyhalmi jó és közepes ákácós. Viszont az órtilosi rossz homokban körülbelül ugyanannyi könnyen oldható kálium van, mint az órtilosi igen jó ákácósban.

Ezek a vizsgálatok azt mutatják tehát, hogy a könnyen oldódó kálium mennyiségéből nem következtethetünk arra, alkalmas-e a talaj az ákáccal való fásításra.

De még ha a teljesen terméketlen terület, vagy a gyenge ákácós sokkal kevesebb káliumot tartalmazna is, mint a jó ákácós, akkor sem lehetne ebből következtetéseket levonni, mert a kevés oldható K_2O mennyiség még mindig nem jelenti azt, hogy az ilyen talajban nem volna meg a növényzet által hasznosítható kálium. A növény a talajból a Ca -t és Mg -ot t. i. csak abban az esetben veheti fel, ha az kicserélhető alakban fordul elő a talajban, a káliumra pedig ez nem áll; bár először természetesen a kicserélhető káliumot veszi fel. Még nem is olyan régen azt hitték, hogy a talajban levő kicserélhető kálium jelenti a növények felvehető káliumát is. Ma már tudjuk, hogy ez a felfogás helytelen, mert a növény olyan káliumot is vehet fel, amely nem cserélhető ki híg salétromsavval, mint pl. a 'Sigmond-féle eljárásnál.

Ma azt kell hangoztatni, hogy a kicserélhető és ki nem cserélhető kálium között tulajdonképpen nincs is alap-

vető különbség és híg savakkal vagy közömbös sókkal a ki nem cserélhető káliumot csak azért nem lehet kioldani, mert ezek az oldóanyagok aránylag rövid ideig érintkeznek a talajjal. Ezt igazolja az a tény is, hogy ha pl. a kálicsőpátot vagy kálicsőillámot igen híg savval kezeljük, akkor rövid idő alatt csak igen kevés K megy oldatba, ha azonban tovább kezeljük az ásványokat híg savval, akkor később is tartalmaz az oldószer kicserélhető káliumot, tehát a nehezebben kicserélhető, azaz az ú. n. ki nem cserélhető kálium is végeredményben oldatba megy, csak az oldószerrel való kezelésnek tartamát kell meghosszabbítani.

A fentemlített jelenség magyarázata a következő. A talaj adszorbeáló komplexumában (amely *nem kolloidálgyel-keverékből áll*, hanem igenis jellegzetes kristályos szerkezetű agyag-ásványokból [Montmorillonit] és csillámból tevődik össze), legkönnyebben a térrács legkülső pontjaiban elhelyezkedett K -ionok cserélődnek ki a hígsavak hydrogen ionjaival, vagy pedig a növény gyökerei felveszik őket. Ezáltal ezeknek az ásványoknak a belsejében az egyensúly eltolódik és az ásvány belsejéből a K -ionok, amelyek eddig mind ki nem cserélhető K szerepeltek, kikerülnek az ásványok külső felületére, miáltal kicserélhető K -ionokká alakulnak át. Természetes a növény a gyökerével erőteljesebben tudja a termelt H_2CO_3 segítségével az agyagásványok belsejében levő káliumot megbolygatni, mint — mondjuk — az igen híg salétromsav. Mivel így a növényi gyökerek erős koncentrációs esést idézhetnek elő a káli-ionok szempontjából, a növény több K -iont tud felvenni, mint amennyi K -iont a 'Sigmond' eljárásnál a 0.03%-os salétromsav kioldhat. Ennek pedig az a logikus következménye, hogy ha a fent említett két királyalmi homoktalaj a valóságban 'Sigmond' eljárása szerint igen kevés oldható káliumot tartalmazna, akkor se biztos, hogy további olyan K_2O -mennyiség nincs benne, amelyet az ákác erős feltáró gyökérrendszerével kellően ki ne tudna használni, különösen amióta tudjuk azt is, hogy a laza homoktalajból a növények sokkal nagyobb mértékben használhatják ki a káliumot, mint a kötött talajból. Ez az utóbbi igen erősen leköti a káliumot és így bár a kö-

tött talaj összes káli-tartalma jelentősen nagyobb lehet, mint a laza homoktalajé, a növény az előbbiből kevesebbet tud hasznosítani.

*

Die Bedeutung der in den Flugsanböden des Tieflandes vorhandenen, leicht aufnehmbaren Kalimenge vom Standpunkt der Akazienpflanzung. Von Prof. J. Vági.

Die Untersuchungen des Verfassers haben es bewiesen, dass auf Grund der mit 0.03%-iger Salpetersäure nach dem Verfahren 'Sigmonds' gewonnenen K_2O -Mengen nicht entschieden werden kann, ob ein Boden für die Akazie geeignet ist, oder nicht.

*

Sur la potasse existant dans les sables mouvants de la Plaine et facilement assimilable, au point de vue de la plantation d'acacias, par le Prof. I. Vági.

La détermination, d'après 'Sigmond', de la quantité de K_2O ne fournit pas un renseignement sûr relatif à la constitution du sol.

*

The Easily Absorbable K_2O Content of Shifting Sand Soils in the Hungarian Great Plain as Affecting Locust-Plantations. By Prof. I. Vági.

According to the author's researches the K_2O content, as determined by Sigmond, cannot be regarded as a sure indication of the quality of the soil.

Az ültetés sűrűsége.

Írta: Id. Béky Albert.

Azt hiszem, hogy ez még nem eléggé tisztázott dolog s így nem árt, ha a kérdést felvetem s magam is elmélkedem — rövidre fogva — fölötte.

A kérdés az, hogy gyengébb termőerejű talajon sűrűbb legyen-e az ültetés vagy ritkább, mint a jobb talajon?

Kezdő erdész koromban az volt az elv, hogy minél silányabb a talaj, annál sűrűbb legyen az ültetés azért, hogy a fiatalos a talajt minél előbb és lehetőleg teljesen beborítsa és védje a szélről, napsütéstől, az időjárás minden káros behatásától.

Újabban aztán előtérbe került a *gyökérverseney*, a talaj *vízkezelésével való gazdálkodás* stb. Nálunk az *alföld-fásításnál* szerzett tapasztalatok egyeseket arra az állás-

pontra vezettek, hogy minél sivárabb a talaj, annál ritkábban kell ültetni, mert így a szükös táplálékból és a vízből az egyes csemetéknek aránylag több jut s azok a bővebb táplálkozás folytán jobban fejlődnek.

Lássuk most, mit tesz a Természet. *A Természet* látzóan nem törődik sem a gyökérvessennyel, sem a vízgazdálkodással és tekintet nélkül a talajminőségre, *mindenütt minél sűrűbb magvetésre, kendersűrű fiatalos telepítésére törekszik.*

De ami ennél még különösebbnek tetszhetik, a Természet ebből a sűrű telepítésből úgy neveli föl az állományokat, — még pedig bármely korban és mindegyik fafajnál — hogy *minél gyengébb a talaj termőereje, annál több fatörzs álljon, éljen a területen.* Nincsen ez alól egyetlen kivétel sem, amiről a törzsszámot is feltüntető akármelyik fatermési tábla kétséget kizáróan tanuskodik.

A fatermési táblák másrészt azt is mutatják, hogy az egyforma nagy területen álló törzsszám jelentős különbségeket tüntet fel aszerint, hogy a fafaj fényigényes-e vagy árnyéktűrő. Így pl. jóval kevesebb a tölgy törzsszáma, mint a bükké s jóval kevesebb a lúcé, mint a jegenyefenyőé. De nem azért, mintha pl. a tölgy jobban tudna a talaj tápanyaigaival és vízkészletével gazdálkodni, mint a bükk, hanem, mert *lombozata* szabadabb állást, több világosságot, több napfényt kíván. Ez a kívánság azonban sokszor megbosszulja magát, mert ahol a talaj a ritkább állásnak megfelelően nem eléggé termékeny és nem eléggé üde, ott a szél és nap behatása folytán egyre szárazabb, soványabb lesz, elfüvesedik, az álom elsorvad, ami aztán károsan visszahat a fatenyészetre is.

De ha a ritkábban álló tölgyek között bükk vagy gertyán vagy csak cserjék is töltik ki, vagy mesterségesen alátelepítjük jegenyefenyővel vagy bükkel, a talaj ezzel védelemhez jut, megjavul s ezzel megjavul a tölgy tenyészete is, pedig az alátelepítés folytán *mennyivel több gyökér versenyez most már a táplálékért és vízéért.*

Mindennek nagyon egyszerű és világos az oka és magyarázata: *A talaj és a rajta élő faállomány szervesen össze-*

kapcsolódó egység. A talaj a légbeliekkal és a napsugárral együtt élteni a fát, az állomány pedig — mesterséges talajművelés és trágyázás helyett, de ennél még jobban — gondozza, termőerejében fenntartja, sőt gyarapítja a talajt.

Mármost, hogy a talaj és faállomány közül *melyiknek jöléte a fontosabb*, az bizonyára nem kétséges, mert *feltétlenül a talajé.* Ezt a mezőgazda még inkább kitapasztalhatta és tudhatja, mint az erdész, mert hiába ápolgatja, dédelgeti azt a búzát vagy más növényét, nem lesz abból jó termése, ha a talaja sóvány, gondozatlan.

Eppen így *a valóban helyes erdőgazdálkodás is ott kezdődik, ahol minden ténykedés elsősorban a talaj termőerejének fenntartására, sőt gyarapítására irányul.* Nem is hangsúlyozhatjuk ezt eléggé, mert bár mind a régi, mind az új erdőtörvényünk élesen rávilágít erre, *sem az elméletben, sem a gyakorlatban nem talál megfelelő méltatásra.*

Az előzőkből világos, hogy *az ültetés sűrűségének is feltétlenül a talaj kívánalmaihoz kell igazodnia.* Ebben a tekintetben *különbséget kell tenni az alföldi és hegyvidéki erdőültetés között,* mert míg az előbbi helyen a talajgondozást (munkálást, sőt trágyázást) mesterségesen adjuk meg, — addig, amíg a fiatalos záródik s ezt tőlünk átveheti — addig a domb- és hegyvidéki ültetés talaja teljesen a Természet gondozása alatt áll. Hogy hegyvidéken a fészkeket, pásztákat néhol meg szokták kapáztatni, ez nem sokat számít, mert — tapasztalat szerint — csak a terület teljes megművelése hat lényegesen a csemeték fejlődésére.

Nem szorul magyarázatra, hogy az Alföldön a talaj mesterséges megművelése, a hosszabb tenyészeti időszak és a több meleg (a szárazság ellenére is) mennyire meggyorsítja az ültetett csemeték fejlődését. Kiváltképen a talaj megmunkálása az, ami ebből a szempontból döntő tényező. Minthogy ennek gazdaságos alkalmazása mezei vagy kerti termények köztesművelése nélkül csak ritka esetben kerülhet szóba: az ültetés sűrűségébe ez a köztesművelés is beavatkozik. Emiatt a sortávolságnak olyannak kell lennie, hogy benne legalább egy sor köztesnövény gondozható legyen és az jól ki is tudjon fejlődni. A csemetetávolság ennél

általában kisebb s alsó határa az, ahol a kis távolság már gátolja a csemeték jó fejlődését.

A csemeték egymástól való távolságának, különösen a sortávolságnak a *felső határa* három tényezőtől függ. A csemeték gyarapodása szempontjából jó volna, ha a talaj mesterséges megművelése minél tovább tartana, ami jó tágas köteléket kívánna. Útját állja azonban ennek az, hogy a jobbára gyengébb termőerejű talajt hosszabb időn át a köztesnövény meg nem engedhetően kiéli, s ezenkívül a tág kötelék mellett a csemeték elágasodnak vagy legalább is a kívánatosnál vastagabb ágakat, gallyakat fejlesztenek és felfelé, törzsfeljesztésre kevésbé törekszenek.

A talaj vagy mesterséges megművelést vagy természetadta gondozást kíván s utóbbit kellően csak a zárt faállomány adhatja meg. *Az ültetés sűrűségét tehát úgy kell megállapítani, hogy a mesterséges talajművelést nyomon követhesse a faállomány nyugtotta gondozás.* Gyengébb termőerejű talajon részint a talaj kiélése, részint a termések csökkenése miatt a köztesművelést előbb kell beszüntetni; másrésztől itt a csemeték is hajlandóbbak az elbokrosodásra, mint a fölfelé törekvésre s általában gyengébb fejlődésükkal nehezebben alkotnak zárt állományt. Mindez arra mutat, hogy *gyengébb termőerejű talajon az ültetésnek sűrűbbnek kell lennie, mint a jobb talajon.* Hogy aztán adott esetben a sűrűség mértéke milyen legyen, azt a talaj minősége és a fafaj gyorsabb vagy lassúbb fejlődése határozza meg.

A minél sűrűbb ültetésre az Alföldön már csak a több-költség miatt sem szabad törekednünk, de ez nem is szükséges, mert a csemeték megválogatásával, azok egyenkénti gondozásával és a talajműveléssel biztosíthatjuk azt az eredményt, amit a Természet a bőséges magvetéssel lehetővé tett *természetes kiválasztódás* által és a csemeték magárahagyatottsága folytán beálló pusztulásra való számíttással iparkodik elérni.

Térjünk most át a domb- és hegyvidékre, ahol csak tarvágások és más fátlan területek beültetéséről lesz szó. A természeti adottságok a fatenyészetre itt ugyan sokkal

kedvezőbbek, mint az Alföldön, a talaj sorsa azonban mostohább, mert mesterséges művelésben általában nem részesül; ezenkívül a terep lejtőssége folytán a televényt a lemosás veszélye is fenyegeti.

Ritka az az eset, amikor a hosszú vágásforduló ideje alatt (vagy őserdőben) annyi nyers alom és televény halmozódott fel, hogy tarolás után néhány éven át való szabad állás a talajnak is hasznára válhatik. (Ennek a hasznosságához még kétség is fér, mert a Természet ilyet nem mutat.) A helyzet így általában az, hogy *a talaj javára az szolgálna legjobban, ha tarolás után a talajt nyomban ismét zárt állomány, zárt fiatalos borítaná*, mert így a tarolás és fakitermelés ideje alatti teljesen szabad állásban és az alacsony fiatalos mellett a talaj elérhetné azt az érettségi fokot, amely természetes felújító vágás alkalmazása esetén az újulat megtelepüléséhez szükséges. Sok esetben ez a talajérettség már a tarolás előtt meg is van.

Természetes felújító vágásnál az idős állomány teljes kihasználása után már ott is van a zárt fiatalos, még pedig minél sűrűbb, annál kedvesebb, annál jobb. S ha ez így jó a magától létesült vagy emberelősegítette természetes felújulásnál, jónak kell lennie mesterséges ültetésnél is.

Minél sűrűbb tehát az ültetés hálózata, annál jobb. Korlátozza ezt azonban a több munka és költség, amit iparkodunk is megtakarítani ott, ahol a Természet az ültetés gyorsabb záródását elősegíti — tehát a jobb termőerejű talajon. *Kényszerít azonban a minél sűrűbb ültetésre a rossz talaj, elsősorban a „kopár“, amelyen ritkább ültetéssel — azért, hogy a csemeték így jobban fejlődjenek — bizonyára még nem próbálkozott senki.*

A kopár, silány, sovány, szegény, rossz talaj egészen a bujáig, nem ugrásszerű, hanem egymásból észrevétlenül átmenő fokozat, sorozat. Éppen így *az ültetés sűrűségével sem ugorhatunk a kopár minél sűrűbbjétől a gyengébb talaj ritkájára, hanem csak fokozatosan engedve.*

Ha valaki bebizonyítja, hogy *kopár-erdősítésnél jobb a ritkább ültetés, mint a sűrűbb és hogy a Természet hibásan teszi, amikor a gyengébb termőerejű talajon több fa-*

törzset nevel, mint a jobbon: akkor elhiszem, hogy a gyengébb talajon ritkábban kell ültetni, mint a termékenyebben.

Die Pflanzweite. Von *A. v. Béky sen.*

Verf. weist auf den Fingerzeig der Natur hin, die auch im Falle von geringen Standorten je dichteren Jungwuchs zu erzeugen bestrebt ist und kommt zur Schlussfolgerung, dass bei der Lösung der Frage die Bodenansprüche zu entscheiden haben.

L'espacement de plantation, par *A. de Béky aîné.*

En établissant le plan de plantation, il faut — suivant l'Auteur — s'inspirer avant tout des exigences du sol.

Density of Plantation. By *A. de Béky sen.*

In the author's opinion, the requirements of the soil are what must be taken into consideration in the first place.

A diósgyőri kincstári uradalom erdőgazdasága.

Írta: **Huszár Károly.**

(Befejező közlemény.)

III.

A főhasználati tervekben előírt adatok átlagos holdankinti fatömeget, évi kihasználható területet és fatömeget összevontan az alábbi kimutatás adja:

Erdőhivatal	Kat. holdankinti fatömeg m ³	Évente kihasználható terület k. h.	Évente kihasználh. fatömeg m ³
Mocsolyástelepi	179	67.3	12.047
Bányabükkj	185	56.6	10.470
Nagysomi	192	45.4	8.700
Lillafüredi	194	34.3	6.650
Gyertyánvölgyi	204	53.4	10.896
Parasznyai	224	67.1	15.033
Szentléleki	227	53.2	12.080
Átlag	201	377.3	75.876

A főhasználati tervbe a fordulószerinti területnél sokkal nagyobb terület került, hogy a kezelőtiszt a használatokat nagyobb területen, a természetes felújítás kívánalmaira való figyelemmel végezhesse. Az így besorozott területnek megfelelő nettó fatömeg alapján történt az átlagos holdankinti fatömeg megállapítása.

Az erdőgazdaság kezelője a rendelkezésére bocsátott nagy területről, az erdőgazdaság érdeke szerint, a sürgősség sorrendjében termeli ki az engedélyezett évi fatömeget.

A holdankinti fatömeget nem csupán az elsőfordulószerző területre besorozott faállomány alapján állapítottuk meg, hanem mondhatni, majdnem az egész V. korosztály területén álló és főhasználatra besorozott rossz középkorú állományokból.

Amint látható, a holdankinti átlagos fatömeg legnagyobb a szentléleki és paraszniai erdőhivatalok kerületében, legkevesebb a mocsolyástelepi, bányabükki erdőhivataloknál.

Az előzőek alapján megállapíthatjuk, hogy a jó talajú, ősbükkösökkel rendelkező erdőhivatalok adják a legnagyobb fatömeget, míg a széleken a tölgyesek kevesebbet. Kifejezésre jut a bányabükki erdőhivatalnál az átlagos holdankinti fatömegben az V. korosztály hiánya, itt fiatalabb állományok kerülnek vágás alá. A gyertyánvölgyi erdőhivatalnál a jó termőhelyi osztályon lévő idős állomány magas fatömeget ad. Ez tartani fog egyideig, de ha a rossz termőhelyi osztályon álló, most középkorú állomány kerül a főhasználatra, *sokkal kevesebb lesz* az átlagos holdankinti fatömeg. A mocsolyástelepi erdőhivatalnál az amúgyis kevés fatömeg még csökkenni fog, mert a következő fordulószakban fiatalabb állományok jönnek vágás alá. És ha tekintetbe vesszük a nemes fafajok csökkenését a fiatalabb korosztályokban, amikor a gyertyánosok kerülnek fejsze alá, *igazán nem látunk emelkedést és jobb jövőt.*

Elgondolkozhatunk, ha egy kis összehasonlítást teszünk a fatermési táblákban feltüntetett fatömegekkel, főleg a németországiakkal. Vajjon mindenért a talajt, az éghajlatot stb. okoljuk? Nem, én úgy hiszem, hogy a kezelés, erdőnevelés áldozatos lelkes keresztülvitelével, mi is eltudnók érni az áldott magyar földön a németországi viszonyokat, ahol a 100 évi növendékek 30–50%-át jelölőhasználatképpen termelik ki és 100 éves korban még mindig 200–300 m³ holdankinti fatömeget adnak az erdőrészek. Lehet, hogy ott se mindenütt olyan erdők vannak, mint a *Schwappach*-táblázat mutatja, de vajjon mondhatjuk-e mi, hogy egész csonka hazánkban a diósgyőri uradalomhoz hasonlóak a főhasználati területen a fatömegviszonyok? Azt hiszem, ezen a téren még sokkal szomorúbb állapotokat találunk! Gondoljunk csak azokra az erdőkre, amelyek valóságban eserjések, legelő, tisztások stb. és csak az erdőtörzskönyvi rovat nevezi őket erdőterületnek, vagy vegyük figyelembe azt a sok kizsárolt, eserhántott, agyonlegeltetett sarjerdőt, amelyek miatt nem ok nélkül szegénykezünk.

Milyen örvendetes volna, ha az országos átlag a főhasználati területeken a mocsolyástelepi erdőhivatal 179 m³-re volna.

Az évente kihasznált fatömeg 2.0 m^3 holdankinti növedéknek felel meg, ha ehhez hozzá veszem az előhasználatok fatömegét, amely holdankint mintegy 0.7 m^3 , úgy az uradalom az országos átlagot (1.7 m^3 *) 1 m^3 -rel haladja meg, míg a nagymagyarországi átlagnak (3.1 m^3) alatta marad, ami fenyőerdeink hiányát mutatja.

A hozamszabályozásnál, miként előbb láttuk, az évi fatömegre fektették a fősúlyt, míg az évi terület inkább elméleti adat, amely a kihasznált erdőrészek fatömegétől függ. A főhasználatra előírt fatömegek minőség szempontjából hivatalonkint és évenkint igen változnak, aszerint, hogy a termelés hol történik. Vágás-maradványok „sapkák“, böhöncök, otthagytott vízmosások, partok, alátelepített rontott erdőrészek kitermelése az egész erdőhivatal szerfa-kihozatalát teljesen lerontja, míg az érintetlen, jó talajú, legszebb idős állományokban kezdődő használatok azt igen emelik.

Az uradalomban mándent elkövetnek, hogy a szerfakihozatal $\%$ -át mennél jobban emeljék és ezáltal a jövedelmet fokozzák. Némely tölgyes erdőrészekben 75 – 91% -os szerfa-kihozatalt is elértek. A főhasználati vágásokban tölgyesekben 50% , bükkösökben 30 – 60% -os az átlagos szerfa-tömeg. Ez a dícséretes igyekezet eredményezte, hogy a szerfa-százalék 1930 -tól 1936 -ig 5.7% -ról 18.9% -ra emelkedett, ami az országos átlagot (az 1931 – 34 . évben 13.5%) meghaladja. (Megjegyzem, hogy a szerfaszázalékot az összes fatermés alapján számítottuk.)

A szerfaszázalék fokozása az erdőhivatalok egyik főcélja, ezt túlhajtani azonban káros következményekkel járna, mert ha csak a jó talajú és állományú erdőrészeket használnók, a rossz, rontott állományok felújíthatatlanul maradnának az utókorra és ha a gyérítéseknél csak a kihozatalra lennének tekintettel és nem a visszamaradó állományra, az egyenesen bűn lenne az erdő ellen.

Készült kimutatás az uradalomban az erdőhivatalok fatermésének szer- és tűzifa-százalékáról is, fanemenkinti részletezéssel, amelyből igen tanulságos következtetéseket vonhatunk le. Így pl. a rossz talajú és állományú erdőhivatalok szerfa-kihozatala lényegesen kevesebb volt. Az erdei vasutak melletti erdőhivatalok és a házi kezelésű fűrészek közelségében lévő erdőrészek sokszorosan felülmúlták a többieket, mert hiszen a fűrészek legnagyobb részben azt a szerfát kapják, amit a kereskedelem, mint ilyet, át nem vesz és fűrész híjján mint tűzifa kerülne értékesítésre. A fűrész-től távolfekvő erdőhivatalok erdei nem versenyezhetnek ezen a téren a közelfekvőkkel.

* Lesenyi: A magyar erdőgazdaság története. (Erdészeti Kísérletek, 1927.)

Nagyban elősegítené a szerfamennyiség növelését, ha az uradalom az anyagkezelésben különlegesen kiképzett né tehetségesebb erdőaltisztjeinek egy részét, akik a hosszolást egységesen a mindenkori kereskedelmi kívánalmaknak is megfelelően végeznék.

Az évi előhasználatokat az alábbi kimutatásban feltüntetett módon írja elő a részletes terv:

Erdő hivatal	Évente tisztítandó s. h.	Évente gyéritendő k. h.	Várható évi gyéritési fatömeg m ³	Átl. holdankinti gyéritési fatömeg m ³
Bányabükki	100	307	3240	10
Gyertyánvölgyi	35	328	4200	12
Mocsolyástelepi	93	304	3910	12
Nagysomi	33	187	2760	14
Szentléleki	69	291	4160	14
Lillafüredi	21	211	3160	14
Parasznyai	83	386	5240	14
Összesen:	434	2014	26670	13

A tisztításra előírt területeknél lényegesen nagyobb területen folynak ezek a munkálatok, miután az üzemterv készítésénél még lábön álló idős erdők egy részét esetleg a félforduló alatt termelik ki. Így az ott létesült fiatalosokat megszabadítják a sarjaktól, bokroktól, gyomoktól, úgyszintén a beerdősített tisztások is, amennyiben szükséges, átfésülés alá kerülnek. Ezeknek a munkálatoknak az elvégzéséről az üzemterv általános leíró része intézkedik. Az 1—10 éves állományokat sokszor kétszer-háromszor is áttisztítják. A tisztítások keresztülvitelére nagy súlyt helyeznek az uradalomban, ennek a következménye az a sok igen szép fiatalos. A tisztítások alkalmával nemcsak a cserjéket és a lágycsücsöket, hanem az összes sarjakat, gyertyánt és valamennyi beteg, rossz növésű egyedelt eltávolítják és az így keletkező hézagokat azonnal fenyő és egyéb lombfa csemetével pótolják. Ha van is ezen a téren itt-ott kívánni való, azt legtöbbször a pénzügyi és vadászati viszonyok okozzák, amiről a kezelő személyzet nem tehet.

A tisztítási munkálatokhoz hasonló az állományátalakítási munkálatoknak az a része, amikor 1—40 éves erdőrészeket alakítunk át. Ezeket azért végzik az uradalomban, mert a rossz, ritka, beteges, sarjeredetű állományok vágásforduló végéig való fenntartása anyagi veszteséget okoz, így nem gazdaságos, tehát helyükre olyan erdőt kell telepíteni, amely ilyen vágásforduló mellett jövedelmet hoz.

Miután ezek az átalakítási munkálatok, főleg a fiatalabb erdőrészekben, nagy anyagi áldozatokkal járnak, mindenkor elő-

zetes engedélyt kell kérni és a munkálatokat csak akkor kezdik meg, ha a megfelelő pénz és esemete rendelkezésre áll.

Az átalakításra szoruló 40 éves és idősebb erdőrészek, ha az anyagiak rendelkezésre állanak, a főhasználatok közé sorolandók és mesterséges ültetéssel kapcsolatban természetes úton is felújíthatók.

A legnehezebb, egyúttal legnagyobb figyelmet, szaktudást és erdőszeretetet kívánó állományápolási munkálat a *gyérités*. A helyes és szakszerűen keresztül vitt gyérités a rossz állományt lényegesen megjavítja, viszont a helytelen gyéritéssel a legszebb állományokat is tönkre lehet tenni.

A diósgyőri uradalomban az üzemtervi előírás szerint különbséget tesznek az 50 éven aluli és 50 éven felüli állományok gyéritése között.

Az 50 éven aluli állományok gyéritésénél a magassági növekedés serkentésére törekszenek, az 50 éven felüliekénél pedig a súlyt a korona fokozatos kifejlesztésére fektetik, hogy ezáltal a törzsek vastagsági növekedését — hízalását — minél nagyobb mérvben ériék el.

A gyéritendő erdőrészekben az utasítások szerint a kivágandó fákat mésszel körülgyűrűzik. Az így kijelölt erdőrészeket azután felülvizsgálják és csak jóváhagyás után lehet a termelést megindítani.

A gyéritések mikénti keresztülvitele, mondhatni, minden egyes erdőrészletben más és más, sőt azon belül is lépten-nyomon változik, miután eddig a multban az állományok igen sokszor minden emberi segítség nélkül nőttek fel.

Van olyan eset — még pedig gyakran —, hogy az erőteljes sarjak elnyomják a magról kelt egyedeket és vétek volna az alászorult és elnyomott, *de egészséges, magról kelt* törzseket ki-termélni. Ilyenkor a kiemelkedő sarjakat kell eltávolítani.

Vannak erdőrészek, ahol a hagyásfa-rendszer nyomait találjuk. Ezek a hagyásfák a környezetüket teljesen elnyomják, legnagyobb részt beteges, ágas-bogas, alacsony, túltartott böhöncök, további fenntartásuk nem megokolt.

Vannak elgyertyánosodott részek, ahol az alászorult tölgy-és bükknek megsegítésére lehetünk.

A fenyővel elegyes részekben az értékeesebb fenyőt támogathatjuk.

Ezeknek az elveknek végrehajtása és sürgősség szerinti keresztülvitele a kezelő személyzet egyik legfontosabb feladata.

A kimutatásban feltűnik, hogy az átlagos holdankinti gyéritési fatömeg a bányabükki-gyertyánvölgyi és a mocsolyás telepi erdőhivatalok kerületében a legkisebb; ez a tény is a rossz közép-korú állományokra mutat.

Itt említem meg, hogy a 20 évnél idősebb erdőrészeket aljnövényzete mindenütt kíméletben részesül, mindaddig, míg a terület felújítása megkezdődik.

Az egész uradalom a természetes felújítás jegyében áll, így a mesterséges erdősítés csupán a természetes úton fel nem újítható és fel nem újult területekre szorítkozik.

A természetes felújítás, jó magtermés esetén, aránylag elég jól sikerül az egész uradalomban.

A felújult terület gondozása és egészséges fiatalossá nevelése már igazi szaktudást igényel. A régi fokozatos felszabadításnál, a közelmúlt tapasztalatai szerint, sikeresebbek voltak a gyorsütemű felszabadítások, amelyeknek igen szép példáit láthatjuk mindenfelé. Bebizonyosodott az is, hogy fiatalosok fel nem újult részein az idős állomány visszahagyása abból a célból, hogy a következő magterméskor a visszamaradó foltokat természetesen felújítsák, nem vezet célra. Az ilyen terület elgyomosodik, a visszahagyott törzsek elágasodnak csúcsszáradtak lesznek, héjaszásnak indulnak, betegeskednek és végül is a mesterséges erdősítéshez kell folyamodnunk, ezt pedig fél költséggel és munkával elvégezhetjük volna akkor, amikor a vágásterület többi részén a fiatalos felszabadítását végeztük. A természetes újulat legnagyobb ellenségei a feltörő sarjak és a mindenhol tömegesen fellépő gyertyán; ezek erős árnyékolásukkal a lassabban növvő, magról kelt nemes fajok csemetéit erősen nyomják, fejlődésükben gátolják, sőt ha nem segítünk, el is pusztítják. Másodszor jönnek számításba a nyír, nyár fűz, eszterjék, bokrok és a szeder, málna; ezek azonban a tapasztalat szerint csak akkor gátolják számottevően a természetes újulatot, ha igen nagy tömegben lépnek fel. Az itt említett lágyfák, bokrok és a szeder inkább a mesterséges erdősítésre vannak igen káros hatással. A természetes felújítás, bármilyen szép is legyen, rendszerint hézagos. Az ilyen hézagokba kell bepótolni az elegyítésre szánt fajtát is, ezáltal érjük el kettős célunkat, az elegyes és teljes záródású fiatalost. A természetes felújítás megkezdése előtt lékek, pászták alapján is elegyítették a fenyőket. Ez azonban nem vezet olyan gyors és biztos eredményre, mert az alátelapított részek felszabadításával — a magtermés elmaradása miatt — sokszor sokáig kell várni és a vadkárrel szemben igen nehéz, sokszor lehetetlen, védekezni.

A mesterséges erdősítésnél igen nagy figyelmet kell a csemeték ültetésére fordítani, mivel a bükkhegységi talaj vízben és csapadékban szegény. A csemeték ültetésénél nem vezetett eredményre a különféle ültetővasak használata, azért az új utasítás értelmében az egész uradalomban a csemetének gödröt ásnak, ezt a kövektől megtisztítják, úgy, hogy az elültetendő csemete

porhanyó földbe kerül, ahol száraz időjárás esetén is meg tud fogamzani és erősödni.

A mesterséges erdősítéseket a vadállomány károsításától sodronyhálókerítéssel védik.

A gödrös ültetés, főleg azonban a kerítések, igen megdrágítják a mesterséges erdősítést, de ha eredményes munkát akarunk elérni, áldoznunk is kell. A tapasztalat azt mutatja, hogy ha a mesterséges erdősítés a fenyőfélékkal nagy területen történt, a vadkár is kisebb volt. Makkrakással kielégítő eredményt csak bő makktermés idején érhetünk el, mert a kevés makkot a vaddisznó kitúrja. Leginkább védekezhetünk a késő tavaszi vetéssel, de még így is kétséges, hogy a következő évben nem túrja-e ki a vaddisznó a már 1 éves csemetéket.

Az uradalom a mesterséges erdősítéshez szükséges csemetemennyiséget házilag, saját csemetekertjeiben neveli, miután meggyőződött, hogy ezzel nagyobb eredményt lehetett elérni, mint a vásárolttal.

Csemetekert minden erdőhivatal kerületében van, azokat a szükségnek megfelelően, a rendelkezésre álló hitel arányában, évről-évre nagyobbítják és újakat telepítenek úgy, hogy közel van az idő, amikor a csemetekertek a teljes szükségletet fedezni fogják.

A csemetekertek területe 33,020 m², amelyből 27,610 m² a csemetenevelésre fordított tényleges terület.

Az uradalom 40.621.2 k. h. erdőterületéből kb. 2000 k. hold az a terület, amelyet a mesterséges felújítással a *mostani erdészeknek kell az erdő számára meghódítani*. Ennek a nagy területnek nagyobb része kopár, tisztás, (mocsolyástelepi erdőhivatal) és véderő, de sok a kőfolyásos, sziklás, ritka, rossz erdővel borított, somos, galagonyás rész is, főleg a hegygerinceken és a déli oldalakon. Ezen a területen első feladat volna a fenyők segítségével a talajt megjavítani, s ha ez sikerült, úgy a későbbi fordulószakokban a rendes gazdálkodásra áttérni. Az ilyen területeket csak körülkerítéssel és igen gondos ápolással — tehát tetemes költséggel — tudjuk az erdőgazdaság számára meghódítani. Reméljük azonban, hogy az akadály el fog hárulni, miután az uradalom jövédelmzősége évről-évre emelkedik.

IV.

Nem volna teljes az uradalom ismertetése, ha itt néhány, az erdőgazdálkodással szorosan összefüggő dologról nem emlékeznék meg. Ezt már csak röviden érintem, mert a részletekbe menő tárgyalás ezt az ismertetést igen hosszadalmassá tenné.

Az uradalom mellékhaszonvételei közül elsősorban a legeltetés említendő, amely az úgynevezett összevont (*koncentrált*)

legelőkön történik; ezáltal az erdőterületen a legeltetés megszűnt. A vadászat részben bérbeadás útján nyer értékesítést, részben házi kezelés alatt áll. A mész- és szénégetés, vágáshulladék, tisztítási, gyéritési és selejtes anyag felhasználásával történik.

A vadállomány szaporodása kezd olyan nagymérvű lenni, hogy ma egyetlen számottevő erdőkárosító a túlszaporodott vad. A további fejlődés aránya, sajnos, valószínűleg ismét az lesz, mint békeidőben volt, hogy t. i. a bükki vad sok, de silány lesz és csak néha-néha kerül majd egy-egy jobb bika, vagy bak terítékre, kapitális pedig talán soha.

Az uradalom egész területén csupán a hámosi tóban, Szinva és Garadna patakokban lévő sebes és szivárványos pisztráng-állomány ad módot a halászatra. A Granada-völgyben létesített pisztráng-költő és nevelőtelep igen szépen működik. A halászatot bárcázás útján értékesítjük.

Az uradalom szántói és rétjei részben a személyzet illetmény-földjéül szolgálnak, részint árverésen bérbeadtnak.

A különféle tisztítási, gyéritési, elegyítési és hizlalási módok összehasonlítása és a leszűrt eredmények alapján a gazdaság fejlesztése céljából *Maróthy* Emál m. kir. főerdőtanácsos, erdőrendező úr elgondolása és irányítása szerint az uradalom a bányabükki és a szentléleki erdőhivatalok kerületében — vagyis külön a tölgyesekben és külön a bükkösökben — kísérleti területeket létesített. A kísérletek értékét emeli az a körülmény, hogy az erdőigazgatóság foganatosította különféle módszerek és eljárások eredményét a Műegyetem soproni növényteni intézete talajélettani szempontból vizsgálja. A kísérletek 1930-ban kezdődtek s eddig is jelentős gyakorlati hasznuk van és remélhetjük, hogy a jövőben még sok tanulságot fogunk leszűrni belőlük.

A Műegyetem erdőműveléstani tanszéke ezenkívül a különféle természetes felújítási módok bemutatása céljából a lillafüredi és gyertyánvölgyi erdőhivatalok kerületében hasított ki megfelelő területeket.

Az erdőrendezéstani tanszék a tölgy fatermési táblák készítéséhez szükséges próbaterületeket jelölte ki és dolgozza fel.

*

Az uradalom pénzügyi eredményeit hosszas volna itt most tárgyalni. Az erdőtisztikar mindig szem előtt tartotta, hogy a jövedelmet a lehetőséghez mérten fokozza és a legnagyobb tőőarakat érje el, ami sikerült is.

Az uradalom két fűrésztelepet tart üzemben, a ládi farakodón és a majláti telepen, ahol házi használatra szükséges építkezési anyagot és kereskedelmi árut és talpfát készítenek.

Három faraktár van üzemben, a ládi, majláti és a miskolci, utóbbiban egy tűzifa-apritó is dolgozik.

A Lillafüredi Állami Erdei Vasutak 35.5 km. hosszúságban hálózzák be az uradalmat és Miskolccal, valamint a ládi rakodón a *Máv.* vágányokkal is összekötik. A vasút mellett lévő erdőhivatalok eladásra szánt anyaga a szépen kiépített vasúti rakodókra kerül.

A *LÁEV.* személyszállítással is foglalkozik, modern motoros vonatok közlekednek Miskolc—Lillafüred között; a nyári nagy forgalmat gőzmozdonyok vontatta szép nyitott kocsikból álló szerelvényekkel bonyolítják le, egészen a garadnai végállomásig.

Az uradalom üzeméhez tartozik a lillafüredi fürdőtelep a „Palota” és „Lilla” szállóval.

Megemlítendő még a kertészet, mely a lillafüredi parkok fenntartását és a nyaralótelep zöldség-, gyümölcs- és virágzsükségletének kielégítését látja el. Kevés és célszerű beruházással még jövedelmezővé is lehetne tenni.

Végezetül néhány szóval az igazgatást is megemlítem. Nem hallgathatom el, hogy az iroda túlságosan sok munkával terheli meg a kezelő erdőtisztéket. Ezért aztán annak pontos és főleg a számvetőségi kívánalmak szerinti elvégzése után nem jut annyi idő a kerületre, az erdőre, mint amennyit a mai erdőgazdálkodás kívánna. Az igazgatás korszerűvé tétele, az irodai munka egyszerűsítése a jövő egyik legfontosabb feladata. Ha pedig az irodai munkának a jelenlegi nagy mérvére feltétlenül szükség van, akkor az erdőhivatalok tiszti és altiszti személyzetét kell emelni, ha nem akarjuk, hogy az adminisztráció elnyomja a kezelőszemélyzetben az erdészt.

Tizenkétévi szolgálatom alatt a rendezőség állandó mérnök- és hitelhiánnyal küzdött, a munkát pedig el kellett végezni. Ilyen megfeszített munka mellett a gyorsaság sokszor a műszaki követelmények rovására ment. Így a kevesebb pontosságú buszszola-mérést kellett alkalmazni ott is, ahol az utasítás a theolítot írta elő, avagy a becsléseknél sokszor a kevésbé pontos becslési módra, a próbatéres eljárásra jutott csak idő.

Amikor az erdőmérnök műszaki téren a többi mérnökkel egyforma munkakörben, határrendezéseknél, a telekkönyvi kataszteri adatok és térképek helyesbítésén dolgozik, az ott előírt pontosságú mérési módot kell alkalmaznia. Ez pedig több időbe és pénzbe kerül, mint az a régi jó erdészeti tájoló mérés. A fatömegbecslésnél mind nagyobb és nagyobb pontosságra kell törekedni, miután az erdők fogyásával, annak értéke nagyon emelkedik és a hozamszabályozásnak, a tartamosság biztosításának a pontos fatömegfelvétel az alapja.

Hissziük, hogy ezen a téren is lényeges javulást hoz a jövő, felismerik a magyar erdészet nagy nemzetgazdasági jelentőségét, megszűnnek a munkát gátló igazgatási, pénzügyi akadályok és a magyar erdómérnök minden tudását, idejét, munkáját a Magyar Erdőnek fogja szentelhetni.

*

Die Forstwirtschaft der ärarischen Domäne Diósgyőr. Von *K. Huszár.* (Schluss.)

Der 25.000 ha umfassende Waldbesitz war nach dem Friedensvertrag von Trianon und bis zur Rückkehr Ostoberungarns der einzige namhafte Forstbetrieb des Staates, dem eben deshalb steigende Sorgfalt zugewandt wurde.

Verf. schildert nach der Flächenangabe (7 Forstverwaltungen mit 2600 bis 4200 ha bestockter Fläche) eingehend die allgemeinen Richtlinien der Wirtschaftspläne, die Altersklassen- und Holzartenverteilung, die Endnutzungs- und Durchforstungserträge, die Verjüngungs- und Pflegemassnahmen, die Nebennutzungen (Jagd, Weide, Fischerei usw.) und gibt endlich auch die Zielsetzung der Zukunft an.

*

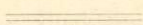
La sylviculture dans la propriété domaniale de Diósgyőr, par *K. Huszár* (Fin).

L'Auteur expose en détail l'état actuel de la propriété mesurant 25.000 hectares et définit les objectifs poursuivis par l'administration domaniale.

*

Forestry at the Diósgyőr State Property. By *K. Huszár.* (Final part.)

The author describes in detail the present economical situation and the purpose of the estate, which has an extent of 25.000 hectares.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Választmányi ülés.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya március hó 12-én délelőtt 10 órakor — a második rendkívüli közgyűlést megelőzően — ülést tartott, amelyen megjelentek: báró *Waldbott* Kelemen elnök, *Bíró* Zoltán ügyvezető, dr. *Mihályi* Zoltán titkár, dr. *Ajtai* Sándor, *Ajtay* Jenő, *Bartha* Dezső, *Beniczky* Elemér, *Beyer* Jenő, báró *Biedermann* Imre, *Czillinger* János, *Földváry* Miksa, *Karsai* Károly, *Lengyel* Sándor, gróf *Mailáth* György, *Molcsány* Gábor, *Orosz* Antal, dr. *Osztróuczky* Miklós, *Papp* Béla, *Rábay* Gyula, *Riedl* László, *Rimler* Pál, *Rochlitz* Béla, *Schenkengyel* László, *Urbánfy* Ignác, *Véssei* Mihály, *Walla* Ferenc és *Zsombory* Ignác választmányi tagok, továbbá *Harmath* Ernő, *Jellachich* László, dr. *Kovács* Zsigmond és *Rabó* Gyula egyesületi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: *Térfi* Béla alelnök, gróf *Esterházy* Móric, vitéz gróf *Festetics* Kristóf, *Földes* Tibor, gróf *Keglevich* Gyula, dr. *Kiss* Ferenc, vitéz *Lámfalussy* Sándor, *Matusovits* Péter, herceg *Montenuovo* Nándor, vitéz *Onczay* László, örgróf *Pallavicini* A. Károly, *Papp-Szász* Tamás, és *Vuk* Gyula.

Báró Waldbott Kelemen elnök röviden ismertette a rendkívüli közgyűlés összehívására okot adó körülményt: az Országos Mezőgazdasági Kamara ideiglenes vezetésére felhatalmazott miniszteri biztosnak 365/1940. sz. átiratát, amely azt az értesítést tartalmazza, hogy a földművelésügyi miniszter Úr helyt adott az egyesület ismételt kérelmének és újból biztosította számára azt a jogot, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamarában képviseltethesse magát.

Az átirat értelmében az egyesület közgyűlésének kell két rendes és két póttagot választania. Miután a múltban az egyesület csak két tagot küldött ki és ezt a tisztséget *Térfi Béla* alelnök és *Bíró Zoltán* ügyvezető viselték, az elnök azt indítványozta, tegyen a választmány olyan értelmű javaslatot a közgyűlésnek, hogy ruhazza a rendes tagságot újból az előbb megnevezettekre, póttagokul pedig ifj. gróf *Teleki József* alelnököt és vitéz *Onczay Lászlót* küldje ki.

Javaslatát az igazgató-választmány egyhangúlag magáévá tette.

Ezzel az ügygel kapcsolatosan az elnök külön is megkérte az erdészeti főosztály jelenlevő vezetőjét, védje meg a jövőben minden téren az erdőgazdaság érdekeit, mert az Országos Mezőgazdasági Kamara számos olyan kérdéssel is foglalkozik, amelyekben az erdészet képviselőinek a hozzászólása nélkül aligha lehet kielégítő megoldásra kilátás.

Molcsány Gábor válaszában közölte, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara tagjait adó testületek felhatalmazását megállapító tárgyalásokba az erdészeti főosztályt nem vonták be és csak azért történhetett, hogy az Országos Erdészeti Egyesület tagküldési jogát átmenetileg be-

szüntették. Hangsúlyozta, hogy a jövőben az erdészeti főosztály különös figyelemmel fogja kísérni ezt a kérdést és továbbra is erélyesen síkra fog szállani az érdekvédelemért.

A megnyugtató kijelentésért az elnök az igazgató-választmány nevében őszinte köszönetét fejezte ki.

Bíró Zoltán ügyvezető bejelentette, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úr 7136/1940. sz. leiratával az egyesület támogatására 5000 pengőt utalt ki.

Az igazgató-választmány az egyesület közérdekű munkájának elismeréséről tanuskodó értékes segítséget örömmel vette tudomásul és az ügyvezető indítványára egyhangúlag úgy határozott, hogy leghálásabb köszönetét tolmácsolja érte a miniszter úrnak.

Az ügyvezető ezután a földművelésügyi miniszter úr 71.985/1940. sz. leiratát ismertette, amely a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének a lombfaanyagok 1940. évi behozatali keretére vonatkozó javaslatához, valamint a Magyar Általános Gyufaipari Rt-nak a gyufagyártásra alkalmas lágú rönkök behozatala tárgyában tett felterjesztéséhez kéri az egyesület állásfoglalását.

Hangsúlyozta, hogy bár meggyőződése szerint a behozott fa jelentékeny részét hazai termelésű, másfajú fával kielégítően pótolni lehetne, a fennálló külpolitikai és gazdasági nehézségekre való tekintettel nem tartaná helyesnek, ha az egyesület a behozatal korlátozása ellen foglalna állást, mert jelenleg igen fontos érdekek fűződnek hozzá, hogy minél nagyobb nyersanyagkészletek felett rendelkezünk. Ezért azt indítványozta, javasolja az egyesület a behozatal engedélyezését, de hívja fel a minisztérium figyelmét arra, hogy követelje elsősorban a rönkö-alakban való behozatalt, kösse az engedélyek kiadását a hazai készletek teljes felvásárlásának az igazolásához és szorítsa az ipart a belföldi termelésű fa fokozottabb igénybevételére. A bányák, az építő- és asztalosipar, valamint a gyufagyártás olyan fafajokat és választékokat is jól tudnak használni, amelyekről ezidőszereint idegenkednek, noha a világháború és az azt követő évek megmutatták, hogy a szükségleteket az igények mérséklésével is ki lehet elégíteni.

Az indítványhoz az igazgató-választmány egyhangúlag hozzájárult.

Az ügyvezető a továbbiakban az ország faellátásának a kérdését tette ismét szóvá. Rámutatott arra, hogy a rendkívül hosszantartó kemény tél és a háborús feszültség igen komoly helyzetet teremtettek, amely könnyen végzetessé válhat. Miután a kormányintézkedések augusztus óta — az egyesület többszöri sürgetése ellenére — sem tudták a kérdést közmegnyugvásra tisztázni és a munka-, ill. fuvarberek emelkedése, a termelés szünetelése, végül pedig a piac bizonytalansága folytán az ország faellátása komoly válságba került, szükségesnek tartja, hogy az egyesület — felelőssége teljes tudatában — még egyszer figyelmeztesse a kormányt azokra a veszélyekre, amelyek a termelés nagymértékű eszkénésének következményeként máris igen aggasztó mértékben jelentkeznek. Becslése szerint az eddig kitermelt fanyomlás alig 60–70%-a az előbbi évek készleteinek és ezért sürgősen erélyes intézkedésekre van szükség.

Augusztus óta azonban a hazai fagazdaságnak nincsen felelős irányítója. A szeptember 2-án megjelent 8300/1939. M. E. sz. kormányrendelet az augusztus hó 26-án érvényben volt árakat kötötte meg azokra az erdőgazdasági termékekre, amelyek közszükségleti cikkeknek tekintendők, anélkül, hogy ezeket megjelölje volna. A rendelet szerint megokolt esetben az illetékes hatóság hozzájárulásával el lehet térni az augusztus 26-i áráktól, de azt nem állapítja meg, hogy az erdőgazdasági termékekre

vonatkozólag melyik hatóságot kell illetékeseknek tekinteni. Az egyesület szeptember 5-én benyújtott felterjesztésében kérte a kérdés tisztázását és tudomása szerint a földművelésügyi minisztérium is sürgette az árkormánybiztosság döntését, de mindezekig semmiféle intézkedés nem történt.

Mindezek alapján az ügyvezető azt indítványozta, tegyen az igazgatóválasztmány olyan értelmű javaslatot a közgyűlésnek, hogy forduljon az egyesület megegyeszer kellően hangsúlyozott felterjesztéssel a kormányhoz, valamint az árellenőrzés országos kormánybiztosához és kérje a faellátás kérdésének haladéktalan, kielégítő megoldását.

Beniczky Elemér komoly aggályának adott kifejezést és a termelési idő meghosszabbításának engedélyezését kívánta, amivel kapcsolatosan *Molcsány Gábor* azonnal kijelentette, hogy erre vonatkozólag már megtörtént a szükséges intézkedés.

Beniczky Elemér a munkabér megállapítását is szóvátette, mert megdöbbenéssel értesült róla, hogy az új törvényben tervezett munkabérmegállapító bizottságoknak állítólag arra is joguk van, hogy visszamenőleg állapítsák meg a munkabéreket.

Az ügyvezető azt a nézetét fejezte ki, hogy a törvénytervezetet tévesen értelmezik, mert a munkabér megállapításának, illetőleg visszamenőleges felemelésének csak a törvény életbeléptetése után végtett munkáknál lehet helye, a régebbieket a törvény intézkedése nem érintik.

Báró Biedermann Imre hangsúlyozta, hogy az országban sok hársfárönkö marad eladatlan, azért, mert a gyufagyárak nem fizetnek megfelelő árakat értük.

Az ügyvezető véleménye szerint ez a multban is így volt, mert a gyufagyárak költségvetése nem bírja el a magas beszerzési árakat és más felhasználási területen a hárs-szerfáért mindig magasabb árat lehetett elérni. Ez a körülmény azonban még inkább megokolja, hogy a gyufagyártás is vegye igénybe a gyengébb minőségű faanyagot.

Molcsány Gábor közölte a választmánnyal, hogy az erdészeti főosztály a maga részéről mindent elkövetett a hazai fagazdaság helyes árpolitikájának kiépítése érdekében, nem rajta múlott, hogy törekvése eddig nem járt sikerrel. Bízik azonban benne, hogy a minisztérium újabb határozott lépéseinek meg lesz a kívánt eredménye.

Az ügyvezető ezzel kapcsolatosan azt a meggyőződését fejezte ki, hogy minden bajnak a hatáskör szétforgácsolódása az oka. *Igen sajnálatos, hogy a földművelésügyi minisztériumtól számos vonatkozásban elvették az intézkedés jogát*, mert ennek a következménye az örökös bizonytalanság és késlekedés. A mai válságos időkben csak egy akarat irányíthatja a fagazdaságot, az, amelyik egyedül ismeri teljességgel a helyzetet, a termelés és ellátás lehetőségeit. Ezért azt javasolta, vigye az igazgatóválasztmány a közgyűlés elé ezt a kérdést is és tegyen olyan értelmű indítványt, hogy kérje az egyesület a miniszterelnök úrtól a fagazdaság intézésére vonatkozó összes ügyeknek a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe való visszautalását.

Az elnök hozzászólása után, aki a fenyegető helyzetre való tekintettel az ország egyik legsúlyosabb közgazdasági problémájának jelölte meg a faellátás kérdését, az igazgatóválasztmány egyhangúlag úgy határozott, hogy az ügyvezetőnek mind a két indítványát, mint saját állásfoglalását terjeszti a közgyűlés elé.

Az ügyvezető ezután az „Extrakt“ Cserzőanyag Kereskedelmi Rt. beadványát ismertette, amely az egyesület támogatását kéri a földműve-

lészügyi minisztériumnál ahhoz, hogy a belföldi szükségletek teljes biztosítása és a honvédelem érdekeire való tekintettel szükséges tartalékolás mellett *feleslegként* tárolt cserkérget akadálytalanul kivihesse.

Miután a nevezett vállalat jelentős nemesvalutájú külföldi piacokat szerzett a magyar cserkéreg számára és az igénybe nem vett készletek visszatartása nemcsak a vállalat szempontjából jelent súlyos kárt, de bénítólag hat a magyar termelésre is, az egyesület közbenjárása mindenképpen megokoltnak tekinthető.

Az igazgató-választmány egyhangúlag az ügyvezető javaslata szerint határozott.

Az *ügyvezető* bemutatta az egri érseki uradalom erdőfelügyelőségének az átiratát, amelyben azt panaszolja, hogy az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet, az uradalom erdőaltiszti személyzetét is belevonta a biztosítási kötelezettségbe, annak ellenére, hogy az uradalomnak külön altiszti nyugdíjalapja van.

Az előadó hangsúlyozta, hogy a jelenlegi törvényes rendelkezés a magánuradalmak és az erdői személyzet szempontjából is egyformán *tarthatatlan*. Elsősorban azért, mert azt az altiszti kart, amely a *munkásokkal szemben a birtokost képviseli és éppen ezért fokozott felelősséget visel*, a nyugellátás tekintetében gazdasági eselődésséggel állítja egy-sorba akkor, amikor az állami alerdészi kar, ugyanolyan képesítés mellett, kellő megkülönböztetésben részesül. De méltánytalan a helyzet a birtokosra nézve is, mert az *OMBI* csak a 65. életévtől biztosít csekély nyugdíjjárulékot és sem a rokkantság esetét, sem a gyermekek nevelését nem öleli fel úgy, hogy az olyan birtokos, aki hűséges, megelégedett személyzetre tart igényt, kénytelen saját maga is nyugdíjat fizetni az erdőreinek.

Ezért azt javasolta, kérje az egyesület a kérdésnek novelláris úton való gyökeres rendezését a földművelésügyi miniszter úrtól olyan értelemben, hogy: 1.) mentesítse azokat az uradalmakat, amelyeknek az *OMBI*-nál kedvezőbb nyugellátást szolgáltató altiszti nyugdíjintézetük van, a biztosítási kötelezettség alól, és 2.) állapítsa meg az erdészeti altisztek nyugdíjjárulékát a mezőgazdasági eselődék részére biztosított összegnek a *négyszeresében*, amelynek $\frac{1}{4}$ -ét fizetné az erdőőr és $\frac{3}{4}$ -ét az uradalom, végül pedig 3.) terjessze ki az *OMBI* gondoskodását a *rokkantság eseteire* is.

Az ügyvezető indítványát az igazgató-választmány egyhangúlag magáévá tette.

Az *ügyvezető* előadta, hogy az Erdőgazdasági Tanács újból való megalakításával kapcsolatban a földművelésügyi miniszter úr az egyesület kiküldte tagokból nevezi ki — hármias jelölés alapján — a Tanács elnökét. Indítványára az igazgató-választmány úgy határozott, hogy az elnöki tisztségre *bárá Waldblott Kelemt, Térfi Bélát és ifj. gróf Teleki Józsefet* hozza javaslatba.

Néhány kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után a *titkár* bejelentette, hogy felvételüket kérték az egyesületbe: gróf *Károlyi Sándor* hitb. közp. igazgatósága, *Cseresnyés* Aladár nagybirtokos, *Bélaváry Mihály*, *Danis János*, *Geschwind Gyula*, *Jaczkovics Péter*, *Mojses Ferenc*, *Neuwirth János*, *Plentzner Frigyes*, *Rainis Béla*, ifj. *Riedl Gyula*, *Sas Barna*, *Solt Pál*, *Vaszócsik Theodor*, és *Wittenberger János* erdőmérnökök.

Javaslatára az igazgató-választmány valamennyi jelentkezőt egyhangúlag az egyesület tagjai sorába iktatta és egyéb tárgy hijján az *elnök* az ülést berekesztette.

A második rendkívüli közgyűlésünk.

Az Országos Erdészeti Egyesület március hó 12-én, délelőtt 11 órai kezdettel az egyesület székházában rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen megjelentek: báró *Waldbott* Kelemen elnök, *Bíró* Zoltán ügyvezető, dr. *Mihályi* Zoltán titkár, továbbá *Ács* Ferenc, dr. *Ajtai* Sándor, *Ajtay* Jenő, *Bartha* Dezső, *Beniczky* Elemér, *Beyer* Jenő; báró *Biedermann* Imre, *Csizmazia* László, *Csép* Béla, *Czillinger* János, *Dercsényi* István, *Egly* József, *Földvály* Miksa, *Harmath* Ernő, *Hepke* Arthur, *Iványi* Ferenc, *Jella-chich* László, *Karsai* Károly, *Komáromi* László, *Kovács* Jenő, dr. *Kovács* Zsigmond, *Leicht* Ottó, *Lengyel* Sándor, gróf *Mailáth* György, *Mester* János, *Molcsány* Gábor, *Orosz* Antal, dr. *Osztro-luczky* Miklós, *Palla* Zoltán, *Papp* Béla, *Petényi* Keresztély, vitéz *Rábay* Gyula, *Rabó* Gyula, *Riedl* László, *Rimler* Pál, *Rochlitz* Béla, *Schenkengel* László, *Szunyogh* Gáspár, vitéz *Tóth* László, *Urbánfy* Ignác, *Véssei* Mihály, *Walla* Ferenc és *Zsombory* Ignác.

Távolmaradásukat kimentették: *Térfi* Béla alelnök, gróf *Esterházy* Móric, vitéz gróf *Festetics* Kristóf, *Földes* Tibor, gróf *Keglevich* Gyula, dr. *Kiss* Ferenc, vitéz *Lámfalussy* Sándor, *Matu-sovits* Péter, herceg *Montenuovo* Nándor vitéz *Onczay* László, örgróf *Pallavicini* A. Károly, *Papp-Szász* Tamás és *Vuk* Gyula.

Báró Waldbott Kelemen megnyitójában megállapította, hogy a közgyűlés összehívása alapszabályszerűen történt és a jegyzőkönyv hitelesítésére *Schenkengel Lászlót* és *Földvály Miksát* kérte fel. Bejelentette, hogy a M. Kir. Földművelésügyi Miniszter Urat *Molcsány Gábor* miniszteri tanácsos, a Vallás- és Közokta-tásügyi Miniszter Urat *Schenkengel László* kir. közalapítv. igaz-gató, a Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületet gróf *Mailáth György* nagybirtokos, felsőházi tag és a Budapest szé-kesfővárost *Csizmazia László* erdőfőtanácsos képviselik.

Megindult szavakkal emlékezett meg ezután arról a nagy veszteségről, amely az egyesületet és az egész magyar erdőgazda-ságot *Kaán Károly* ny. államtitkár elhalálózásával érte.

Kaán Károly egyénisége kitörülhetetlenül rányomta bélye-gét a háborút közvetlenül megelőző és az összeomlás utáni ma-gyar erdőgazdaság történetére. Hivatalos működését a nagy-hatású intézkedések és törvényalkotások egész sora örökítette meg, tudományos munkássága pedig szellemi életünk legkiválóbb-jai közé emelte. Erdemei előtt, amelyek a legfelsőbb helyeken is mindig a legnagyobb elismerésben részesültek, készséggel hajlott meg nemzete és neve időtálló büszkesége a magyar erdőgazda-ságnak.

A közgyűlés néma felállással fejezte ki nagyrabecsült tisz-teletbeli tagjának elhúnyta felett érzett mélységes gyászát és az

elnök indítványára egyhangúlag úgy határozott, hogy *Kaán Károly* emlékét méltó módon megörökíti jegyzőkönyvében, amiről őszintén átértzett részvétének kifejezése mellett a gyászoló családot is értesíti.

Az *elnök* ezután néhány szóval vázolta a rendkívüli közgyűlés összehívásának az okát és rámutatott azokra a körülményekre, amelyek szükségessé tették, hogy az elnökség a faellátás kérdését is újból megvitatás tárgyává tegye.

Dr. Mihályi Zoltán titkár ismertette az Országos Mezőgazdasági Kamara ideiglenes vezetésére felhatalmazott miniszteri biztos leiratát és az igazgató-választmánynak ezzel kapcsolatos állásfoglalását.

Javaslatára a közgyűlés egyhangúlag úgy határozott, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamarába rendes tagokul *Térfi Béla* alelnököt és *Biró Zoltán* ügyvezetőt, póttagokul pedig *úfj. gróf Teleki József* alelnököt és *vitéz Onczay Lászlót* küldi ki.

Biró Zoltán ügyvezető a napi kérdések tárgyalása előtt azt indítványozta, vegye fel az idei rendes közgyűlés — a mult hagyományainak megfelelően — *Kaán Károly* emlékének a méltóságát is tárgysorozatába. Az emlékezés megtartására *Molcsány Gábor* öméltóságát kérte fel, aki ezt a tisztséget készséggel vállalta.

Ezek után az *ügyvezető* részletesen ismertette az ország faellátásának jelenlegi helyzetét és hangsúlyozottan rámutatott az igazgató-választmány előtt is kifejtett nehézségekre, amelyek a legnagyobb aggodalomra adnak okot.

Miután a kérdés megoldása további halasztást nem tűr és az *erdőgazdaság érdekképviselete a következményekért a felelősséget nem vállalhatja*, előterjesztette az igazgató-választmány egyhangú állásfoglalását és a közgyűlés hozzájárulását kérte a javaslatokhoz.

A közgyűlés az igazgatóválasztmány indítványát egyhangúlag magáévá tette és ennek megfelelően az *elnök* határozatilag kimondta, hogy az egyesület felterjesztéssel fordul egyrészt a miniszterelnök úrhoz és a fagazdaság irányítása tekintetében a *földmivélsügyi minisztérium kizárólagos hatáskörének visszaállítását kéri*, másrészt pedig megkeresi a földmivélsügyi miniszter urat és az árellenőrzés országos kománybiztosát a zavartalan faellátás biztosítása céljából szükséges, határozott intézkedések mielőbbi kiadása végett.

Felvetődött annak a gondolata is, hogy a miniszterelnök úrhoz küldöttség vigye el a beadványt, de miután az elintézésnek ez a módja a mai viszonyok között körülményesnek látszik, az *elnök* vállalta a miniszterelnök úr közvetlen tájékoztatását és egyéb tárgy híján a közgyűlést berekesztette.

Vadászatügyi értekezlet.

A március 12-iki rendkívüli közgyűlés határozata alapján kiküldött 7-es bizottság haladéktalanul felvette az érintkezést a három országos jellegű vadászati egyesülettel annak a tervezetnek a letárgyalása céljából, amelyet lapunk januári számában ismertettünk.

Ezt a tervezetet a rendkívüli közgyűlés az egyesületnek a *vadászati törvény revíziója* kérdésében elfoglalt álláspontja gyanánt fogadta el és ezért, mint kezdeményező fél azt kértük a vadászati egyesületektől, tekintsék azt a megindítandó tárgyalások vezérfonalául és elsősorban azokra a részletkérdésekre mutassanak rá, ahol nézetük nem egyezik a mienkével.

A közös eszmecserére szóló meghívást a vadászati egyesületek örömmel fogadták és ennek alapján sikerült a tervezet főbb irányelveit két megbeszélés keretében tisztáznunk.

F. hó 2-án a *Nemzeti Vadászati Védegylet* kiküldöttei: *ifj. gróf Esterházy László* nagybirtokos, elnök, *Nadler Herbert*, az Allatkert igazgatója, ügyv. alelnök, *gróf Hadik Béla* nagybirtokos, *Nemeskéri Kiss Géza*, az udvari vadászmeisteri hivatal vezetője, *dr. Kovács Gábor* ügyvéd, *Felső-éberi Nagy Pál* nagybirtokos és *dr. Niedermann Zoltán* igazgató látogattak el hozzánk barátságos eszmecserére, amelyen egyesületünk részéről báró *Waldbott Kelemen* elnökünk, *Biró Zoltán*, *vitész Onczay László*, báró *Prónay Gábor*, *Rochlitz Béla*, *Roth Gyula* és *dr. Mihályi Zoltán* vettek részt.

Az értekezleten *ifj. gróf Esterházy László* elnökölt, aki megnyitójában hangsúlyozottan rámutatott a válvetett munka szükségére és a közös megállapodás fontosságára.

A tárgyalás a legszívélyesebb légkörben folyt le és rövid 3 óra alatt az értekezlet — a tilalmi idők kivételével — a tervezet egész anyagát megvitatta.

Öszinte örömünkre szolgált, hogy az Országos Erdészeti Egyesület álláspontját a Nemzeti Vadászati Védegylet kiküldöttei is, legnagyobb részben magukévá tették és bár végleges döntés előtt saját választmányuk véleményét is meg akarják hallgatni, minden reményünk megvan, hogy a két egyesület felfogása között lényegbevágó eltérés nem lesz.

F. hó 9-én tartottuk a másik értekezletet, amelyen a *Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegylet* részéről *vitész Csécsi Nagy Imre* ny. m. kir. altábornagy, elnök, *Benkő Pál* m. kir. gazdasági főtanácsos, *Guthori Földes Béla*, az Országos Földhiteintézet igazgatója, *Gözszy Géza*, ny. m. kir. pü. főtanácsos, *Irsay Szabó György* és *dr. Szádeczky Kardoss Boldizsár* ügyvéd, a *Magyar Vadászok Országos Szövetsége* képviselőjében pedig

Széll József ny. m. kir. belügyminiszter, elnök, dr. Kállay Tamás, v. országgyűlési képviselő és Gyöngyös-Halászi Takách Gyula főszerkesztő, alelnökök, dr. Bartóffy János m. kir. államrendőrségi főkapitányhelyettes, Mészáros Pál ny. kúriai bíró, dr. Szent-Ivány Géza m. kir. pü. főtanácsos és Zalay Artúr ny. m. kir. huszárezredek vetek részt, míg egyesületünket báró Waldbott Kelemen elnökünk, Bíró Zoltán, vitéz Onczay László, Rochlitz Béla, Roth Gyula és dr. Mihályi Zoltán képviselték.

A tárgyalást báró Waldbott Kelemen vezette, akinek ilyen irányú nagy gyakorlata ebben az esetben is teljes sikert hozott.

Az egymással ellentétes nézeteket, amelyeknek szószólói dr. Kállay Tamás, dr. Szent-Ivány Géza, Széll József, Mészáros Pál, Gyöngyös-Halászi Takách Gyula és dr. Szádeczky Kardoss Boldizsár voltak, Bíró Zoltán minden részletre kiterjedő felvilágosítása és meggyőző erejű okfejtése annyira összehangolta, hogy a legfontosabb kérdésekben („res nullius“ vadkár, fővadkörzetek, büntető kérdések, vadászvizsga) az értekezlet egyhangú megállapodásra jutott.

Ezek alapján most már bizvást remélhetjük, hogy a meg egyezés a részletkérdésekben is megvalósul és a magyar vadász-közönség — bármelyik szervezethez tartozzék is — közös javaslattal fordul a kormányhoz a vadászati törvény revíziója érdekében.

MEGVÉTELRE keressük az alant felsorolt folyóiratok egyes füzeteit, illetőleg köteteit:

Aquila I—V. évfolyamait (1894—1898).

Erdészeti Kísérletek XX. (1918) teljes évfolyamát egy, és 3—4. füzetét két példányban.

Erdészeti Lapok X. évfolyamát (1871) két példányban.

Erdészeti Ujság IX. évfolyamát (1904, 1905).

Erdészeti Zsebnaptár I—III. (1881—1883.) és XXXVI—XXXVIII. (1917—1919.) évfolyamait.

Kárpáti Vadász IV. évfolyamának (1930) 9., 15., 19. és 23. füzetét,

V. évfolyamának (1931) 6. füzetét,

VI. évfolyamának (1932) 18. és 22—24. füzetét.

Kísérletügyi Közlemények I—XVI. (1898—1913), XXII. (1918) és XXVIII. (1925) évfolyamait.

Nimród IV. évfolyamát (1916).

Természettudományi Közöny XLVIII. évfolyamát (1916).

Vadászat I. évfolyamát (1918),

VII. évfolyamának (1924) 15., 18. és 21. füzetét.

VIII. évfolyamának (1925) 2. és 23—24. füzetét.

Vadászat és Állatvilág I—VIII. (1899—1906); X. (1908); XII. (1910) és XVII—XVIII. (1916—1917) évfolyamait.

Vadászlap I—XVIII. évfolyamait (1880—1897).

Vadászat (Halászat, Weekend, Turisztika) I—II. évfolyamait (1933—1934).

Vízügyi Közlemények IX. évfolyamát és az V. évfolyam (1915) 4. füzetét.

Országos Erdészeti Egyesület.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A m. kir. földművelésügyi miniszter 73.937/1940. sz. rendelete az 1939/40. évi téli termelési (döntés, kiszállítás, vágáskitakarítás) határidejének meghosszabbítása tárgyában.

A kedvezőtlen időjárási viszonyokra figyelemmel és az ország zavartalan faellátásának biztosítása érdekében az 1939/40. téli termelési időnyben az összes fahasználati engedélyekben és az üzemtervekben megszabott termelési (döntés, kiszállítás és vágáskitakarítás) határidőt 1940. évi május hó 15.-éig meghosszabbítom.

A termelési határidőnek f. évi május 15.-én túl való meghosszabbítását ez után is hozzám szabályszerűen előterjesztett külön kérvényben kell kérni.

Ezen rendeletem következtében a 72.444/1940. II.—2. F. M. számú rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1940. évi március hó 29.-én.

Vitéz gróf Teleki Mihály s. k.
m. kir. földművelésügyi miniszter.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának 4.003/1940. számú rendelete a tűzifa legmagasabb árának megállapításáról szóló 9.210/1939. számú rendelet kiegészítése és egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában.

A 2.220/1938. M. E. számú rendelet 2. és 3. §-ában, valamint a 4.110/1939. M. E. számú rendelet 3. §-ában kapott felhatalmazás alapján a tűzifa legmagasabb árának megállapítása tárgyában kiadott 9.210/1939. számú rendelet kiegészítéséről és módosításáról a következőket rendelem.

1. §.

(1) A tűzifa legmagasabb árának megállapításáról szóló 9.210/1939. számú rendelet (továbbiakban R.) 1. §-ában meghatározott legmagasabb tűzifaárakból az 1939/40. gazdasági évben, 1939. évi október hó 1. után kitermelt (továbbiakban friss termelésű) tűzifa termelői árát a különböző feladó, illetve leadóállomásokon úgy kell kiszámítani, hogy — a R. 1. §-ában foglalt egyéb intézkedések érvényben tartása mellett — az ott megállapított budapesti leadóállomási árakból 10.000 kg.-ként 40 P-t kell levonásba hozni.

(2) Ha egy kocsirakományban (vagon) száraz és friss termelésű fa vegyesen kerül szállításra, az egész mennyiségért (vagon) csak az előző bekezdésben megjelölt árakat szabad felszámítani.

(3) Az előző bekezdésekben foglalt intézkedések az akácfa, továbbá az „egyéb keményfa” elnevezésű csoportba tartozó fák közül a nyirfa nem vonatkoznak.

2. §.

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó tűzifát telepről forgalombahozó kereskedő köteles a telepére beérkezett ilyen árukat egyéb árukészletétől elkülönítve tartani és erről elkülönített nyilvántartást vezetni.

(2) Az előző bekezdésben foglaltak szerint külön tárolt friss-termelésű fát, eladása esetén az esetleg egyidejűleg szállított száraz fától elkülönítve kell lemérni, akár aprított, akár aprítatlan állapotban történik az eladás. Abban az esetben, ha az eladott mennyiségben száraz fa és friss-termelésű fa vegyesen fordul elő, az egész mennyiségért csak a friss-termelésű fa árát szabad felszámítani.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt nyilvántartásban fel kell tüntetni az áru beérkezésének napját, annak mennyiségét, a vagon számát, az áru minőségét (fajta választék), az eladó nevét és a beszerzési árát.

(4) A jelen rendelet hatálya alá tartozó áru eladása esetén a vevő részére kiállított árujegyzéken a megfelelő fajta és választék megjelölése mellett „friss” kifejezést is fel kell tüntetni.

3. §.

A tűzifa értékesítésével kapcsolatos egyéb kérdésekben a R. intézkedései irányadók.

4. §.

A jelen rendelet a kihirdetés napján lép hatályba és 1940. április 30-án hatályát veszti.

Budapest, 1940. évi március hó 12-én.

Dr. Kacsóh Bálint s. k.,

az árellenőrzés országos kormánybiztosa.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 143.560/1940. számú rendelete az őzbak vadászati tilalmi idejének meghosszabbítása tárgyában.

A rendkívül hideg tél folytán nagy kárt szenvedett őzalmány megóvása érdekében, az őzbaknak a 33.000/1939. számú rendeletben megállapított, e hó 30-ával lejáró, vadászati tilalmi idejét, **július hó 31-éig** bezárólag meghosszabbítom.

Budapest, 1940. évi április hó 10-én.

Vitéz gróf Teleki Mihály s. k.

m. kir. földművelésügyi miniszter.

IRODALOM

Aquila. (A M. Kir. Madártani Intézet kiadása, Budapest 1939.)

A *Schenk Jakab* intézeti igazgató szerkesztésében megjelent, 750 oldalas kötet négy év termését hozza összefoglalóban, mert a magyar madárbarátok népszerű és értékes folyóiratának előző kötete 1934-ben jelent meg.

Őszintén sajnáljuk, hogy a M. Kir. Madártani Intézet — nyilván anyagi okok miatt — nem számolhat be minden évben működésének eredményeiről, mert mostani kiadványa mind tartalmában, mind pedig munkatársainak névsorával egyaránt igazolja, hogy a madárvilág iránti érdeklődés hazánkban is egyre fokozódik és az illetékes köröknek bizony *mindent el kellene követniök*, hogy ezt a szép és termékeny kapcsolatot az ember és tollas barátai között a szakirodalom fejlesztésével is *minél jobban elmélyítsék*.

A kötet a rengeteg kisebb jelentésen és közleményeken kívül 11 terjedelmesebb tanulmányt tartalmaz.

Ezek között is első helyen kell megemlítenünk az intézet tudós igazgatójának, *Schenk Jakab*nak két nagyszabású munkáját.

„A történelmi Magyarország madarainak névjegyzéke“-vel (9—79. old.) *Chernel István* nagy munkáját dolgozta át a külföldön már általánosan elfogadott *Hartert*-féle rendszerre, amely a hazai madártani kutatás zavartalan nemzetközi hasznosításának előfeltétele volt.

„Magyar solymászmadárnevek“ c. tanulmánya (267—348. old.) még az ornithológia nem hivatásos művelői számára is olyan érdekes olvasmány, amelyet le sem lehet tenni, amíg a végére nem jutottunk.

Az alcímből arra következtethetünk, hogy a nagy tudású szerző ezt az írását egy hosszabb sorozat első részének szánta, amely a *turul*, *zongor* és *kerecsen* elnevezésekkel foglalkozik, még pedig annyi lelkiismeretes elmélyedéssel és olyan forró magyar szívvel, hogy értékes eredményekhez *kellott* vezetnie.

A szerző kutatásai minden kétséget kizáróan tisztázták, hogy *a turul a havasi sólyom elnevezése volt*, a *zongor* és a *kerecsen* pedig ikertestvérét, a sarki sólymot jelentette.

A forrásul felhasznált 262 munka gondos kritikai megrostálása is nem csekély fáradság volt és *Schenk Jakab* tudása nemcsak madártani irodalmunkat gazdagította egy újabb, értékálló fejezettel, hanem azt a nemes célt is elérte, hogy sikerült „*mécesst gyujtani a magyarságnak a közhazából a mai hazába vezető útjának megvilágításához*“.

A „Nemzetközi vizsgálat a vadludak és vadrécék állományának megállapítására“ c. közleményében (550—555. old.) az angol kezdeményezésre megindított adatgyűjtést ismerteti a kérdőpontok és a választ-adók felsorolásával.

Warga Kálmán: „*A Bombycilla g. garrulus* 1931/32. és 1932/33. évi inváziója s a gyűrűzési kísérletek eredményei“ c. hatalmas munkája (410—489. old.) a csonttollú madár kedves látogatásának olyan alapos feltárása, amely a hasonló irányú kutatásnak méltán szolgálhat példájával.

Dr. Vasváry Miklósnak: „A bakesó és üstökösgém táplálkozási ökológiája“ról írt közleménye (556—592. old.) ugyancsak rengeteg adat gondos feldolgozásán alapszik és igen értékes részletekkel járul hozzá vízimadaraink életkörülményeinek tisztázásához.

Dr. Kleiner Endre: „Rendszertani tanulmányok a Kárpátok medencéjének varju-féléin és azok fajtakörein“ cím alatt foglalta össze úttörő jellegű eddigi munkájának értékes eredményeit, amelyek a szarka és szajkó hazai életviszonyairól adnak részletes és hű képet.

Dr. báró Sólymosy László: „Madárélet a Fertő-tó déli részén 1930 augusztus végén“ (657—659. old.) címen ad egy rövid, de színes és érdekes leírást; *Molnár Béla*: „A nádi rigó és a kakuk“ c. közleménye (250—256. old.) pedig néhány meglepő megfigyelésről számol be.

Három közlemény az erdőgazdaságot közelebbről is érinti.

Dr. Zsák Zoltán és *dr. Kaszab Zoltán*: „A fácán gazdasági jelentősége az 1937/38. évi országos vizsgálat eredményei alapján“ c. közös tanulmányának (627—642. old.) az eredményei már régebben ismeretesek előttünk, abból a célszerűen összeállított színes falitáblából, amelyet a földművelésügyi minisztérium adott ki a minél szélesebb körben való tájékoztatás céljából. Igen örülünk, hogy a nagyjelentőségű kérdés két alapos felkészültségű tudós lelkiismeretes munkáján keresztül *minden kétséget kizáró módon* tisztázást nyert.

Fáradozásukat hasznosan egészítik ki *dr. Kottán Sándor*-nak: „Adatok a hazai fácánok élősködő faunájának ismeretéhez“ címen közreadott vizsgálatai (650—656. old.), amelyekhez az anyagot *Péterfay József* főerdész buzgóssága szolgáltatta.

Dr. Vertse Albert: „A esázaromadár elterjedése Csonka-Magyarországon“ c. közleménye főképpen a miskolci és a gödöllői m. kir. erdőigazgatóságok tisztikarának, Roth Gyulának és még néhány madárbarát kartársunknak az adatszolgáltatásán épült fel és hiánytalanul öleli a tárgyat.

Pátkay Imrének: „A magyarországi seregély“-rői szülő rendszertani ismertetése külön melléklete a valóban komoly, tudományos és gyakorlati értékét képviselő kötetnek, amelynek jelentősebb tanulmányait terjedelmes németnyelvű fordítás teszi a külföld számára is hozzáférhetőkké.

M.

Szlávik Nándor: Vadtenyésztés és vadászat (A „Kárpáti Vadász“ kiadása, Beregszász, 1928).

Az idegen uralom éveiben írta a 116 oldalas kis munkát a nemrégien elhunyt szerző, aki nagyrabecsült kartársunk és a Kárpátalja viszonyait legjobban ismerő vadásztestvérünk volt.

Könyvének éppen ez ad most fokozott jelentőséget. Mert meggyőződésem szerint a Kárpátalján szolgálatot teljesítő magyar erdőmérnökök és alerdészek kitűnő hasznát veszik a szerző tanácsainak, amelyeket a havonkinti tennivalók és lehetőségek szerint állított össze.

A munka — amelyhez néhai *Nádudvari Ráczó Lajos* írt meglehangú előszót — már csak korlátolt mennyiségben kapható a „Vadászati Útmutató“ szerkesztőségénél (Budapest, VI., Szinyei Merse-utca 11.) példányonként 6.50 P-ért.

HAZAI FOLYÓIRATOK.*

A. Műszaki Világ. (IV. évf. 1940.)

6. sz. — *Dr. Árvay J.:* Az új háború. — —: Meg kell teremteni a helyes egyensúlyt a kézi munkaerő és a gépek alkalmazása terén. — *Dr. Lechner J.:* A huszadik század építőművészete. — *v. Raffay B.:* Milyen lehetőségeket biztosít a modern haditechnika gáztámadás keresztülvitelére? — *Dr. Kazinczy G.:* Nem okozott számottevő károkat az ideai rendkívüli „hóterhelés“. — *Dr. Maléter J.:* A magyar közlekedés száz év tükrében. (6. k.) — —: A közgazgatás időszerű problémái.

7. sz. — —: A Műegyetem fejlesztése, nyugdíjintézet létesítése, a kötelező kamarai tagság, a díjazások szabályozása és más nagyjelentőségű időszerű kérdések a Budapesti Mérnöki Kamara közgyűlése előtt. — *Dr. Sipos S.:* Kedvezően alakult Magyarország külkereskedelmi forgalma 1939-ben. — —: Munkásezredek építik az orosz petróleum új útját, a Bug-

* Jelmagyarázat: (1. k.) = első közlemény; (2. b. k.: 17.5/10 4) = második és befejező, összesen 17.5 oldal terjedelmű közlemény, 10 ábrával és 4 táblázattal.

Dnyeper-csatornát. — —: Új módszerek szesznek és cukornak fából való gyártására.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXIII. évf. 1940.)

6. sz. — *Dr. Szádeczky-Kardoss E.*: A szénközvetlen a bányászat szolgálatában. — *Fekete L.*: Függőleges akna vízmentesítése cementálással.

7. sz. — *Balás A.*: A Lodzinsky-féle vésőkről. — *Prof. Tafel*: A fémkohászat fejlődése az 1937/38. években. (2. k.)

Földtani Értesítő. (V. évf. 1940.)

1. sz. — *Jugovics L.*: Smaragdbányászat a keleti Alpokban. — *v. Lengyel E.*: Séta Sárospatak környékén. — —: Csonkamagyarország szénvagyona. — *Fekete Z.*: A magyar szódásszikesek keletkezése. — *Méhes K.*: Ősföldrajz diagramokban. — *Bartók L.*: Néhány szó egy visszatért mészkőterületről. — —: Földgáz és földolajkutatások a Dunántúlon 1939-ben.

Köztelek. (L. évf. 1940.)

10. sz. — (*Dg.*): Tavaszvárás. — *gr. Keglevich Gy.*: Amiről még nem volt szó. — *Grabner E.*: A kiszagdak szántóföldi termesztésének megjavítása. — *Kátay M.*: Szellőztessük-e a hó alatti vetéseket? — *Szász F.*: Répavetés száraz tavaszon. — *Legány Ö.*: A tavaszi búza nemesítése. — *Dr. Weiser I.*: Mákpogácsa és extrahált mákdara. — *Kulin S.*: A kiszagdaszántártás jelentősége. — *Kundicz L.*: Nagy károk a vadállományban.

11. sz. — (*K. T. S.*): Két új törvényjavaslat állattenyésztésünk fejlesztésére. — *Ivánics J.*: Órabér a mezőgazdaságban. — *Szabó L.*: A pohánka termesztése és felhasználása. — *Frank T.*: Fajtamegválasztás és termelési érték. — *Förster J.*: Ternószelet etetési kísérlet növendékbikkákkal. — *Dr. Goóts J.*: Néhány szó az őszi-téli sertéshizlalásról. — *Pöhl H.*: Újabb tapasztalatok az „olajözön“ termesztése körül. — *Molnár L.*: Nyúl-károk a gyümölcsösben.

12. sz. — *Kulin I.*: A mezőgazdaság helyzete. — *v. br. Hellenbach G.*: Minusz 30 fok. — *F. Kovács M.*: Kiszagdaszemmel. — *Glaser Gy.*: Tapasztalataim a tavaszi búza vetéséről. — *Béky A.*: Mézelő fák és eszerjék telepítése. — *Szász F.*: A polyva és a törek etetése. — *v. Fekete I.*: Szántunk tehennel kiszagdaságainkban! — *e. Dorner B.*: A sertéskeresztezés és a köhögés kérdése. — *Dr. Schandl J.*: A magyar gyapjú rendementja. — *Dr. F. B.*: A búzatermés biztosítása.

13. sz. — *v. gr. Teleki M.*: Széles alapokra helyezjük az állattenyésztés minőségi fejlesztését. — *Dr. Mutschbacher E.*: Gazdahúsvét. — *Rt.*: Mezőgazdasági cselédváltozások és a munkaszerveződések. — *Szilassy Z. né:* Látogatás a virágok hazájában. — *Dr. Surányi J.*: Kukoricatermesztésünk fejlesztésének körülményei. — *Grabner E.*: Vizsgáljuk meg az idei kukorica vetőmag és burgonya vetőgumó eszirázóképeségét! — *Dr. Horn A.*: A törzsbikák tenyészkepeségének kihasználása az Északamerikai Egyesült Államokban. — *Bogdánffy B.*: Az odalmand-sütvényi m. kir. honvéd esikőtelep. — *e. Dorner B.*: A baris-sertés. — *Dr. Schandl J.*: Melyik testtájon legfinomabb a gyapjú. — *Dr. Mócsy J.*: A sertések rongyostalpúsága. — *Dr. Ormándy J.*: A takarmányneműek értékesülési árának megállapítása. — *Kund E.*: A mezőgazdasági kéziszerszámok szabványosítása. — *Ifj. Popovits Gy.*: Bulgáriában rendelettel biztosították a vetőmag kifogás-

tanulmányoságát. — *Kiss Gy.*: A tejgazdaságok takarmányozási gondjai. — *Kontur Gy.*: Új halászati csarnok a kiállításon.

14. sz. — (*Rt.*): A mi kiállításunk. — (*V. A.*): Az árvízvédelem. — (*Th.*): Gazdasági szakoktatás. — *Dr. Dworak L.*: A Kneifel-árpa. — *Dr. Villax Ö.*: Újabb adatok a sárgarépa magtermesztéséhez. — *Dr. Schandl J.*: Tökésertések és háztartási vágósertések hizlalása. — *Guoth E.*: Gyapjú-önellátásunk biztosítása. — *Kenézy E.*: Gazda adónaptár. — *Dr. Masány E.*: A későtavaszi fagyok elleni védekezés új módja. — *Bán D.*: Körzeti növénytermelési előadók a többtermelés szolgálatában.

Magyar Fapiac. (II. évf. 1940.)

10. sz. — —: Romániai jelentésünk. — *Szakember*: Második levél a tüzfahelyzetről.

11. sz. —s.—r.—: A tüzifa árszámítási alapja.

12. sz. — —: *Gaul Károly* nyilatkozik a szakmai színvonal kérdéseiről. — —: *Biró Zoltán* fejtegetései. — *Szabó Ö.*: Megoldja-e a tavasz tüzelőanyagkérdéseinket? — *Breitner E.*: Kevés a belföldi erdei fenyő. — *Dr. Vangel Gy.*: Magyarország fenyő- és bükk-haszonfa ellátottsága. — *Dr. Hódos B.*: Negyedévi tanulmányok. — *Dr. Csernó A.*: Faellátásunk kérdései.

13. sz. — *Márkus E.*: Az alföldi fűrészipar válsága. — —: Szlovákia erdőgazdasága.

14. sz. — *Gyürk I.*: Anyagellátási gondok. — *Jankovich P.*: Puhafa-ellátásunk problémái.

Magyar Méh. (LXI. évf. 1940.)

3. sz. — *Bázler B.*: Vigyázzunk, nehogy megismétljék az 1929-es nagy méhpusztulás. — *Szabó K.*: Méhészek! Óvatosság és gondosság a cukorretetésnél! — *Ifj. Vanyek R.*: Méhesaladók gyors feletetése, lépekbe pergetett sziruppal. — *Lajosfia J.*: Márciusi anyanevelés. — *Miskolczy F.*: Sürgős felhívás az akácvirágzás meghosszabbításának a munkájára! — *Visy Gy.*: Vizsgálóház: Hogyan gátoljuk meg méhészetünkben a rablást? — *B. Szabó I.*: A bátaszéki szalmarakodó vándorkaptár prése. — *Stáhl Gy.*: A méhesben. — *Sulyok Z.*: Megfigyelőállomásaink.

4. sz. — —a—: A magyar méhészek és egyesületünk nagy gyász. — —: Igen fontos értesítés a cukorigénylőknek! — *Reibel M.*: Válasz az „Új Badázdá“-nak. — *Godányi J.*: A lépekről és a viaszolvasztásról. — *Szabó K.*: Mi az eljárás a gyümölcsfák arzénos permetezése esetén? — *Stáhl Gy.*: Méhesben. — *Sulyok Z.*: Megfigyelőállomásaink.

Magyar Statisztikai Szemle. (XVIII. évf. 1940.)

2. sz. — *Dr. Szél T.*: A halandóság nemzetközi összehasonlítása standard-számítások segítségével. — *Dr. Mozolovszky S.*: Az öngyilkosságok statisztikájának első tíz éve. — *Dr. v. Pap L.*: Külkereskedelmi forgalmunk az 1939. évben. — *Dr. br. P. Horváth M.*: Magyarország gépjárműállományának alakulása az 1939. évben. — —: Közúti balesetek Angliában. — *Dr. Gidófalvy E.*: A kézizálogkölesző-üzletek forgalma.

Magyar vadászujság. (XL. évf. 1940.)

7. sz. — *Mészáros P.*: Időszerű gondok. — *Kocsán G.*: Éjszakai fáca-nozás. — *Kovács M.*: Vadvédelem és gondozás.

8. sz. — *Mészáros P.*: A vadászati haszonbér leszállításának kérdése. — *Avarffy E.*: Befújta a hó... — *Gy. Takách A.*: Sielés a vadászat szolgáltatásában. — *Dr. Nyárády B.*: Az első... — *Csikszeredai*: Az üreginyúl mint elsőrendű sportvad és kitűnő peccsenye. — *Csiszár L.*: Néhány időszzerű fontos kérdés dióhéjban. — *Gy. Takách Gy.*: Méreg és vadvédelem. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Egyszer volt...

9. sz. — *Takáts J.*: Egy elsárgult napló jegyzeteiből. — *Dr. v. Szűcs D.*: Szükséges-e a mérgezés? — *Kontsits P.*: A vidra vadászata. — *Borsos A.*: Nagy fehér temető mindenfelé. — *Pintér I.*: A fehér halál. — *A. Balogh A.*: Mit láttam a Kárpátalján? — *Gy. Takách Gy.*: Vonjuk le a következtetéseket! — —: Elég volt, nincs tovább!

10. sz. — —: Az állam és a társadalom mostohagyermekai. — *Órszity L.*: A hóra írt tragédiák. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Az építő munka! — *A. Balogh A.*: Vadászunk vagy ne vadászunk? — *Szívák E.*: Vadetetés.

Mezőgazdasági Közlöny. (XIII. évf. 1940.)

3. sz. — *Dr. Pernecky B.*: A legkisebb gazdasági munkabérek megállapítása. — *Dr. Bernát Gy.*: A mezőgazdasági hitelnyújtás mai szervezete Németországban. — *Szanyi I.*: Fontos új feladatok a magyar fűszerpaprika termesztése terén. — *Dr. Nötel R.*: Belső időszaki munkásvándorlások. — *Obermayer E.*: A hazai rizstermesztés érdekes előzményei. — *Dr. Jóó G.*: Falusi egészségvédelem. — *Ecsödi O.*: Új mezőgazdasági statisztikai felvételek.

Nimród Vadászlap. (I. évf. 1940.)

8. sz. — *Sólyom*: Megint csak a vadról! — *Fekete I.*: Hó. — *Nadler H.*: A kabhegy körül. (2. k.) — *Vidonyi Z.*: A tél és egyéb panaszok.

9. sz. — *Sólyom*: Megfagyott remények. — *Borsodi L.*: A Berekben. — *Eszterházy L.*: Tapasztalatok. — *Békessy J.*: Hortobágyi libázás. — *Liedl K.*: Újra a Laurentián-hegyekben. — *Veress G.*: Lélekharang. — *Szederjei Á.*: Tábortüznél. — *Dr. Beretz P.*: Érkezés vagy áttelelés? — *Éhik Gy.*: Újabb adat a nádifarkashoz. — *Radits J.*: Ha tőlem függene... — *Szigligeti Gy.*: A vadállomány telepítése. — *Zborovszky L.*: Kanadai vadásznapló. — *B. Holtzer L.*: Beszámoló a Magyar Solymászegyesület első közös solymászatáról. — *Kugler H.*: A jutalom. — *Kittenberger K.*: Száli rákap a vidrára.

10. sz. — *Sólyom*: Névtelen hősök. — *Király I.*: Csak nem akar tavasz lenni. — *Dr. Tarján T.*: Levél a mai madárvilágról. — *Sólyom*: Ez az igazság! — *Dr. Éhik Gy.*: Nagyvad súlyának meghatározása a terepen. — *Felix E.*: Mennyi nyelvet ért meg a kutya? — *v. Vadas R.*: Kati meg a 70 szarvasbika.

Technika. (XXI. évf. 1940.)

3. sz. — *Menyhárd I.*: Hiperbolikus paraboloid felületek alkalmazása vasbetón héjszerkezetekben. — *Dr. Zigány F.*: Az egyenlőoldalú, hiperbolikus paraboloid felszíne. — *Mutnyánszky Á.*: A drótkötelek élettartama. — *Dr. Kádas K.*: A magyar és román iparfejlődés statisztikai összehasonlítása. — Az épülettervezési tanszéken készült feladatok gyűteménye. — Új magyar épületek. — A Középkori Építészeti tanszék közleményei: Gyöngyöspata, Róm. kat. plébániatemplom.

Természettudományi Közlöny. (72. köt. 1940.)

3. sz. — *Zimmermann A.*: Az élet ritmusa. — *Surányi J.*: Időszerű adatok a szójáról és természetéről. — *Aujeszký L.*: Európa rendkívüli tele 1939/40-ben. — *Lohr F.*: Színes trükkfilmek. — *Husz B.*: A cink jelentősége a növények táplálkozásában.

Vadászat. — Halászat. (VIII. évf. 1940.)

5. sz. — *Gr. Festetics P.*: A vad, a tél és a miniszteri rendeletek. — *Uhu*: Van még tenaivalónk! — *K. Benkő P.*: Reminiscere. — *Dr. Szűdeczky-Kardoss B.*: Res nullius. — *Dr. Fencsik J.*: A mindenes tacsó kérdéséhez. — *Vágó A.*: A soroksári Dunaágról. — *A. Balogh A.*: Tapasztalataim a 112. számú 7×57 R. „H-Mantel mit Scharfrand und offener Hohlspitze“ nagyteljesítményű tölténnyel.

6. sz. — *Uhu*: Itt a tavasz. — *Friedreich I.*: Vadászpanasz. — —: Vadásztrofea-kiállítás a fővárosi Vigadóban. — *Vágó A.*: Mit várunk a horgászszövetségtől. — *S. J.*: Pontyfogás Dömsödön.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.*

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1940. 3. sz.

Hufnagl: Az erdőművelés mestersége és művészete. (Von der Waldbautechnik zur Waldbaukunst.) 50—60. old.

A felsőbbrendű, tevékeny erdőszeretetről tanuskodó írás harmónikus kiegészítője a szerző „Az erdő-szépség és ápolása“ c. tanulmányának, amelyet lapunk 1939. évi IX. számában (948. old.) ismertettünk.

Számos idézetben mutat rá, mennyire fokozottan érvényesül az erdőnek, mint az emberiség egyik legbecesebb kulturális erőforrásának az értékelése az összes korszerű erdőműveléstanokban és saját tapasztalatainak gazdag tárházából is rendelkezésünkre bocsátja azokat az irányelveket, melyek alkalmazása mellett az erdő művelése felülemelkedik a vagyontárgyak közönséges használatán és szemet-szívet gyönyörködtető művészetté finomul.

Tschermak: Karintia és Stájerország birodalmi kerületek erdőségeinek természetes tenyészetű övek szerinti felosztása. (Gliederung des Waldes der Reichsgaue Kärnten und Steiermark in natürliche Wuchsbezirke.) 60—67. old.

A lapunk f. évi III. füzetében (215. old.) ismertetett tanulmánnyal azonos alapokon felépített munka, mint az egész birodalomra kiterjedő, folytatatólagos leírásnak egyik része.

* A német és angol folyóiratokat *dr. Mihályi Zoltán*, a francia, olasz, spanyol és román szaklapokat *dr. Luncz Géza*, m. kir. erdőtanácsos, a szlávnyelvű irodalmat pedig *Székács Vince*, ny. miniszteri tanácsos és *Pászthy Ferenc*, ny. m. kir. főerdőtanácsos ismertetik.

DER DEUTSCHE FORSWIRT. 1940. 19. 20. — 25/26. sz.

Spreemann: A nyárfa nevelése és ültetése. (Anzucht und Anbau der Pappel.) 153—57. old.

| *Schmitz-Lndersnek* a lapunk f. évi III. füzetében (228. old.) ismertetett tanulmányát egészíti ki néhány igen érdekes gyakorlati adattal.

A magról való fajtiszta nevelés — a nyárfélék nagy keresztződési hajlandóságára való tekintettel — a szerző szerint kivihetetlen. A dugványkészítésre a legalkalmasabb eszköznek az éles kést, a legmegfelelőbb időnek pedig a február—március hónapokat tartja.

Határozottan szembeszáll azzal a nézettel, hogy az egyes nyárfajták között élettani szempontból nincsen különbség és a saját kísérleteivel igazolja, — a vízfelhasználás alapján — hogy vannak *száraz termőhelyet kívánó fajták* is, a túlmedves talajokon pedig sok vizet fogyasztó aljfák (*Pinus strobus!*) telepítésével jelentékenyen emelhetjük a nyár-állomány gazdasági értékét.

A telepítésre vonatkozólag néhány jó tanáccsal szolgál és behatóan ismerteti a nyárfélék károsítóit is. Befejezésül pedig felhívja a figyelmünket arra, milyen kitűnő eszköz az erdőművelő kezében a *varázsvessző* és ezt néhány olyan komoly példával erősíti meg, amelyek valóban megfontolásra kell, hogy késztesse bennünket.

Haakh: A hótörés jellemzői és a követendő irányelvek. (Schneebruch—Merkmale und Richtlinien.) 169—71. és 185—88. old.

Az idei tél óriási hótömegei a németországi erdőkben is nagy károkat okoztak. Ez indította a szerzőt arra, hogy részletesen foglalkozzék a hótörés kérdésével, amely bennünket, magyar erdészeket is közelről érint.

Tanulmányának első fejezetében a természeti előfeltételeket (a hó, az állomány) tárgyalja. A második rész a kár megelőzésével és csökkentésével foglalkozik. A harmadik szakasz pedig arra vonatkozólag ad részletes útmutatást, miként kell a hótörött állományokat az erdőhasználat, az erdővédelem és az erdőművelés kívánalmainak a szemmeltartásával kezelni.

A befejező rész a hótöréssel kapcsolatosan felmerülő üzemgazdasági problémákkal foglalkozik, mert a német törvényhozás mind a vagyonadó, mind pedig a jövedelemadó kivetésénél igen méltányosan veszi figyelembe a birtokost ért károkat.

v. Wettstein: Az erdeifenyő egyedi különbözőségeinek vizsgálata. (Die Prüfung individueller Verschiedenheiten bei der Kiefer.) 205—8. old.

A hírneves Kaiser Wilhelm Institut-ban (Müncheberg) még

1928 tavaszán megindított vizsgálatok első tájékoztató eredményeit közli, amelyek azonban még inkább csak elméleti jelentőségűek, de a hasonló irányú kutató munkához a táblázatok és rajzbrák érdekes adataiban biztos vezérfonalat adnak.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1940. 5—13. sz.

Graf: Az épületi fa fokozott használatának rendszabályai. (Über Massnahmen zur erhöhten Nutzung der Bauhölzer.) 9/10. sz. 37—40. old.

A Német Szabványügyi Bizottság — a birodalom erdészeti és műszaki köreinek előmunkálatai alapján — már 1937-ben megkezdte a faválasztékok minőségi osztályozását, amely egyrészt a fafogyasztás hihetetlen mértékű megnövekedésére, másrészt pedig a fokozott takarékosagra való tekintettel további fejlesztést igényel.

A szerző a *DIN (Deutsche Industrie Normen)* jelenleg érvényben lévő 4074. sz. szabványát ismerteti, amely az ipari faválasztékokat nedvességtartalmuk, fűrészelésük és minőségük szerint osztályozza.

Storch: A hajtóerő és hőszolgáltatás a faiparban. (Die Kraft- und Wärmeversorgung der Holzindustrie.) 9/100. sz. 40—44. old.

A korszerű fűrésztelepeken ma csaknem kivétel nélkül hosszúlángesöves gőzkazánt használnak és az erőgépet e fölé építik, úgy hogy annak ninesen külön alapozásra szüksége, de a kazánal nem köti merev szegecselés vagy csavarozás össze.

A szerző az így megépített hajtóművek gazdasági előnyeit világitja meg néhány példával.

Zimmermann: Villamos-szerszámok az ácsiparban és más fafeldolgozó üzemekben. (Elektrische Werkzeuge im Zimmergewerbe und anderen Holzverarbeitenden Betrieben.) 9/10. sz. 44—48. old.

A szerző közölte 10 fénykép őszinte bámulatunkat kelte fel és nem esekély irígységre indíthat bennünket.

Piest: A fafeldolgozó-kisüzemek és a szárítókamrák. (Grundsätzliches über Trockenkammerbau im Holzverarbeitenden Kleinbetrieb.) 50—55. old.

A statisztika adatai szerint a faiparnak még ma is igen jelentékeny részét teszik a közép- és kisüzemek és ezért nagyon

is megokolt, hogy ezek is foglalkozzanak — megfelelő keretben — a mesterséges szállítással.

A szerző részletesen leírja a kisméretű szárítókamrák építési feltételeit, üzemét, kezelését, melegsükségletét és gazdaságosságát.

Bäseler: A huzalos enyvezés alapelvei és kilátásai. (Grundlagen und Aussichten der Drahtverleimung.) 9/10. sz. 59—62. old.

A hideg kötőanyaggal, nagy nyomás alatt történő enyvezés, amelynek a tartósságát a ragasztólapokba ágyazott sodronyfonal vagy huzal is emeli, egyre jobban tért hódít a faiparban. A szerző adatai szerint ez az eljárás igen előnyösen alkalmazható vasúti talpfák kötésénél is.

Hemminger: Betón alátétek a fa rakásolásához. (Stapelfüsse aus Beton zur Holzlagerung.) 11/12. sz. 16—17. old.

A faanyaggal való takarékoskodás a rakodókou is fokozott gondosságot követel. Az ászoknak használt fa tekintélyes értéket képvisel és ezért Németországban már betonnal helyettesítik.

JOURNAL OF FORESTRY. 1940. 2—3. sz.

A 140 oldalas 2. sz. füzetet teljes egészében az Amerikai Erdészek Egyesületének múlt évi nov. 23—25-ig San Franciscoban tartott 39. rendes közgyűlésén elhangzott előadások és az azokat követő viták szövege tölti ki.

Az előadásokat az egyesület bizonyos, előre meghatározott szempont szerint állította be a tárgysorozatba, amelynek a vezérgondolata „Az erdőgazdaság legközelebbi 40 éve“ volt.

Meg kell állapítanunk, hogy amerikai kartársaink munkája egyre jelentősebb helyet foglal el a világ erdőgazdasági kultúrájában, amit nemesak az egymást követő, korszerű törvényes intézkedések egész sora, hanem a folyóiratok tartalma és az egyesületi élet színvonala is igazol.

Lapunk korlátolt terjedelme nem engedi meg, hogy részletesebben ismertessük közgyűlésük anyagát és ezért röviden csak annyit említhetünk meg, hogy az egyesület albizottságainak jelentései mellett, — amelyek a növény-szövetkezettan gyakorlati eredményeitől, a vadgazdaság fejlesztéséig szakmánk egész széles területét felölelik — külön előadások foglalkoztak a magánerdőgazdaság viszonyaival, az állami erdővásárlásokkal, a kopárok megkötésével, a természetvédelemmel, különösen pedig a szakoktatás és kísérletügy fejlesztésével. Ez az utóbbi két kérdés nem kevesebb,

mint 7 előadásnak volt a tárgya, ami annak a jele, hogy az érdekképviselő Amerikában is egyik legfontosabb kötelességének tartja állandó ellenőrzésüket.

A 3. sz. füzet tartalmából a következő, általánosabb érdeklődésre számottartó tanulmányokat emeljük ki.

Guise: Az erdészeti főiskolák 1939. évi statisztikája. (Statistics From Schools of Forestry for 1939. Degrees Granted and Enrollments.) 241—246. old.

Az elmúlt évben az Egyesült Államok 26 erdészeti főiskoláján összesen 1092 hallgató végezte el tanulmányait, az oklevelet adó utolsó szigorlatot 110-en tették le és 8-an nyerték el a doktori címet.

Az 1939—40. tanévre 4487 hallgató iratkozott be, akik közül 259 volt az elsőéves. Ez a két adat az utóbbi évekéivel szemben 15—20%-os visszaesést mutat, annak a jeléül, hogy az 1935—36. évi nagy konjunktúra az erdőgazdaságban is végetért.

Mowat: A termelés és hulladék-eltakarítás okozta károk. (Damage by Logging and Slash Disposal in Idaho Ponderosa Pine.) 247—255. old.

Idaho állam erdészeti kísérleti állomásának vizsgálatai szerint az ottani *Pinus-ponderosa*-állományokban a jelenleg általánosan alkalmazott termelési módok mellett a törzsek döntése és a rönkök kiszállítása *acre*-ként (0.4 hold) átlag 1070 esetet, 7.5 db. középkorú és 0.7 db. vágásra érett törzset tesz tönkre közvetlenül, míg a termelést követő első évben 2.5 középkorú és 0.4 érett törzs pusztul el a termelés okozta sérülések következtében.

A vágások kitakarítása és a hulladék elégetése *acre*-ként átlag 544 esetet és 6.2 középkorú törzset pusztít el.

Scholz és Stoeckler: Lysimeter-vizsgálatok az erdő hatásának megállapítására. (A Lysimeter Installation for Studying Forest Influence Problems.) 256—260. old.

A *lysimeter* olyan berendezés, amely a talajra jutó csapadék mennyiségének, útjának, sorsának és vegyi hatásának a megállapítását szolgálja.

A szerző közölte képek világosan megmagyarázzák az ilyen berendezések létesítését.

Maga a lysiméter tulajdonképpen egy 10' széles, 20' hosszú és 4½' mély *vastartály*, amelyet úgy helyeznek el egy megfelelő fából, vagy betonból készített állványra, hogy a csapadékvíznek a tartályba helyezett talajpróba felszínéről lefutó és a talajon átszivárgó része is külön-külön legyen felfogható. A természetes

állapotot minél jobban való megközelítése céljából a tartály állványát és a vízgyűjtőberendezések kamráját — pincyszerű kiépítéssel — rendszeren a kísérleti terület felszíne alá süllyesztik.

A vizsgálatra szánt talajféleséget — takarójától megtisztítva — különleges szerszámokkal emelik ki 36" magas, 22" széles és 12" vastag tömbökben és ezeket — egy tartályba 90 db. szükséges — szorosan egymás mellé illesztve (sőt vízhatlan „talajenyvel“ egymáshoz ragasztva) helyezik el a lysiméterben, amelynek a fenekét néhány ujnyi homokréteg borítja. Miután az egész berendezésnek 10%-nyi esést adnak és a talaj felszínéről lefutó vizet külön csatorna vezeti el, minden csapadék alkalmával megállapítható annak eloszlása és útja.

Ha pedig a lysiméter talajába csemetéket ültetnek, a vizsgálat a növényzetnek a talajvíz gazdálkodására gyakorolt hatását is tisztázhatja.

A berendezés elég költséges, de kétségtelen, hogy az eddigi laboratóriumi vizsgálatok helyett sokkal megbízhatóbb eredményeket ad.

SUMARSKI LIST. 1940. 2—3. sz.

Perusić: Erdészeti politikánkról. (Iz naše šumarske politike.) 57—110. old.

Az erdő tulajdonjogának rendezése és az erdőgazdálkodás terén az 1919. év óta történt intézkedéseket ismerteti.

Az 1919. évi bevezető földreform, az 1921. évi vidovdáni alkotmány, a vagyonközségi erdők szakszemélyzetének 1922. évi államosítása s végül az 1932—36. évi részletesebb földreform során a nagy erdőbirtokok 25%-át vették el egyrészt az állam, másrészt egyes önkormányzati testületek javára, de ez a kisajátítás nem hozott megalégedést. Boszniában ma is kérdés nélkül irtja ki és foglalja el a lakosság az erdőket és ennek a hatóság sem tud gátat vetni. *A szerző szerint az osztrák-magyar uralom alatt jobbak voltak az állapotok.* Szerbiában, Délszerbiában s Montenegróban 40 évi munka után most fejezték csak be az erdőelkülönítéseket óriási fáradság s költség árán, de közben az erdő elpusztult s a boldog (?) új tulajdonosok sok helyen visszaadják a kapott erdőt, mert az még az évi adót sem jövedelmezi. *Ugrenović* szerint az erdőgazdálkodást a pártpolitika nem engedi érvényesülni. A gazdasági tanácsban az erdészetnek nincs képvisellete. *Petračić* szerint az erdőkben tékozlás folyik. Ma már valamivel rendesebb a gazdálkodás, de az 1929. évi erdőtörvény sem tudja teljesen megakadályozni az erdők gyors pusztulását. A legfontosabb teendő tehát a meglévő erdők fenntartása. A kopárok erdősítése

másodrendű feladat. A mezőgazdák is ellenségei az erdőknek. Még ma sincs határozott irányú erdőgazdasági politika.

A szerző őszintén megvallja, hogy mindezekről a bajokról hallgatott a budapesti II. nemzetközi erdészeti kongresszuson, de sürgős intézkedésekre van szükség. Az átlag-növedéknél mindenütt többet vágnak, tehát az erdő-tőke fogy. Ezen nem segít a túlérett erdők vágathatási tilalmazása. A vagyonszükségek eladósodtak s államsegélyben részesülnek. Sok az erdősítési költség, de a tényleges eredményről még csak megközelítő adatok sincsenek. *Balen* szerint a Karszt lakosságának megélhetéséről is gondoskodni kell, ami erdő nélkül lehetetlen. *Madjarović* szerint 20 év alatt 2—3 milliárd dinárt kellene a 2,3 millió ha Karszterület erdősítésére fordítani. Ennek a keresztülvitelére még az erdőtörvény tervezte 50 év sem elég. *Premuzić* szerint is a Karszton a megélhetést csak a fa, az erdő biztosítja, *Panov* szerint gyárakat kell ott létesíteni.

A szerző szerint: 1. meg kell kedveltetni a néppel az erdőt kellő oktatás, nevelés és propaganda útján; 2. az állattenyésztést a gazdátlan községi legelők egyéni felosztásával kell előmozdítani; 3. céltudatos munkatervet kell készíteni; 4. erdészeti kísérleti állomásokat kell létesíteni. Az összes erdészeti tényezők, iskola, hatóság, egyesület, közigazgatás, mezőgazdák egyetértve dolgozzanak! Alsófokú erdészeti és erdőőri iskolákra van szükség és nem 2, sőt 3 erdészeti főiskolára. Független erdészeti közigazgatást kell teremteni, ha sikerül kiszabadítani az erdészetet a jogászok és mezőgazdák ölelő karjaiból.

Radisić: A paratólgy. (*Quercus suber* L.) 111—167. old.

Az olasz, spanyol, portugál, francia és amerikai erdészeti irodalom alapján ismerteti meg velünk az érdekes fát. Részletesen leírja az összes alfajokat és változataikat és közli az elterjedési adatokat is. Horvátországban az adriai szigetek némelyikén található paratólgy. A szerző ismerteti a parafaréteg képződését, vegyi összetételét, azután a paratólgyerdők nevelését, ápó-lását, végül pedig a parafa termelését és gazdasági jelentőségét.

KÜLÖNFÉLÉK

HALALOZÁSOK.

Szlavnicai Sándor Béla †

Újból súlyos veszteség érte a magyar erdőmérnöki kart és Egyesületünket, *Sándor Béla* m. kir. honvédkincstári erdőigazgatónak folyó évi március hó 25-én történt váratlan elhúnytával.

A felvidéki Galgócon, Nyitra-vármegyében, született 1889 március 27-én. Itt, a szépséges Vág-völgyében szívta magába már gyermekkorában a Természet, az erdő iránti izzó szeretetet, amely egész életén végig kísérte.

Középiskoláinak elvégzése után ez a szeretet vezette őt a selmecbányai ősi Alma Mater falai közé. Főiskolai tanulmányainak befejezése után önkéntesi évét a volt cs. és kir. 75. tábori tarackezrednél szolgálta le, majd 1913-ban, a húszévi rab-ságból most felszabadult Ungvárott, az akkori m. kir. főerdő-hivatalnál kezdte meg államerdészeti szolgálatát. A világháború kitörése azonban már egy év múlva őt is a becsület mezejére szólította, ahol bátor magatartásának elismeréseként több kitüntetésben részesült.

Katonai szolgálata a világháború befejezésével sem ért véget, mert ekkor Királyszállás székhellyel a várpalotai katonai lőtér erdőgazdaságának a vezetésével bízták meg.

Ebben a munkakörében a honvédkincstári erdők igazgatásának megszervezésével, a leromlott állományok jókarbahozatalával, a kincstári erdőknek önkéntes erdőtelepítés útján való nagymértékű gyarapításával és a gondjaira bízott üzem mintaszerűvé tételével az erdőgazdaság terén érenél maradandóbb emléket állított magának.

Természetszeretetéből fakadt a vadászat iránti hajlama és forró lelkesedése. A vadállomány ápolása és a vadgazdaság okoszerű fejlesztése terén páratlan szakértelmével olyan eredményeket ért el, hogy a kezelése alá tartozó erdőket csakhamar az ország egyik leghíresebb fővadterületeként emlegették.

Itt kifejtett tevékenységét nemcsak felettes hatósága, hanem az erdőbirtokon megfordult hazai és külföldi előkelőségek is teljes elismerésben részesítették. Ennek bizonyítéka pályájának

gyors felfelé ívelése és az a számos hazai és külföldi kitüntetés, amellyel a legfelsőbb körök elhalmozták.

Ha még megemlékezünk közszeretetlenben álló kedves egyéniségéről, amely annyi jóakarót és barátot szerzett a magyar erdészetnek, meleg kartársi szívéről, akkor teljes egészében előttünk áll az a nagy veszteség, amely *Sándor Béla* elmulásával családján, munkatársain és barátain kívül az egész magyar erdészetet érte.

T.

Id. Székhelyi gróf Mailáth József nagybirtokos, egyesületünk alapító tagja, folyó hó 2-án 83 éves korában elhunyt.

A megboldogult a magyar közgazdasági élet egyik legtiszteltebb egyénisége volt, akit mély vallásossága és izzó magyarsága avattak a hajdani néppárt egyik nagyrabecsült vezérévé.

Kora ifjúságától kezdve sokat foglalkozott szociális kérdésekkel és *a föld legszegényebb népének az ügyét különös melegséggel viselte a szívében.*

A hazai rög sorsáért — amelyről mindig azt hirdette, hogy elválaszthatatlan annak a boldogulásától, aki műveli — szóban, írásban és tettekkel számtalanszor síkra szállt; mélységes fajszeretete így állított el nem múló emléket nevének.

Tótprónai és Blatnicai báró Prónay Dezső nagybirtokos, folyó hó 7-én 92 éves korában Acsán elhunyt.

„Olyan férfiú távozott el tőlünk, — írja egyik jeles méltatója, — aki látta a haza nagyobb dicsőségét, aki egyéniségében megőrizte *egy nagyobb, szabadabb, magyarabb világ eszményeit és sugárzását.*“

A napilapok pártállás nélkül hasáboakat szenteltek emlékének, mert: „*báró Prónay Dezső* rétege valamikor szinte mindent jelentett a magyar politikában, erős vállán hordozta a hazát, a magyar haladást és e réteg elsorvadása a magyar politikai geniusz mérhetetlen hanyatlását jelentette.“

A magyar evangélikus egyháznak egy emberöltőn át egyházkerületi, több éven át egyetemes felügyelője, birtokának a szó régi, nemes értelmében vett *gazdája*, alkalmazottainak megértő, segítségre mindig kész kenyéradója volt. Mindig magyar ruhát viselt.

Egyesületünk alapítótagjainak nesztorát és a magyar erdők egyik melegszívű barátját gyászolja elhunytában.

Répászký István, ny. urad. igazgató, m. kir. gazdasági főtanácsos március hó 18-án életének 75. évében Mándokon elhunyt.

Hivatalos működésének legnagyobb részét — több mint 40 évet — a *gróf Forgách*-család szolgálatában töltötte el, — ahol, mint szívvel-lélekkel szakember, már évtizedekkel ezelőtt megvetette alapjait annak a viruló akác-gazdaságnak, amely felbushetetlen értékévé vált a szabolcsi homokon.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HIREK.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámába *Sercgély Sándor* (Szombathely), *Corradi Keresztély* (Ungvár), *Szilágyi Ferenc* (Szombathely), *Haidekker Antal* (Szombathely) és *Balog Sándor* (Szombathely) kir. mérnököket és *Kovács József* (Karád) urad. erdőmérnököt ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökökké, továbbá *Tófalvi Miklós* (Szeged) és *Hidvégi Emil* (Pápa) kir. segédmérnököt, *Fürst Károly* (Miskolc), *Dermendzsin József* (Keszthely) és *Bartoschowszky Viktor* (Budapest) okl. erdőmérnököt ideiglenes minőségű magyar királyi segéderdőmérnökökké, végül *Milota Erich* (Csesznek), *Solt Hugó* (Mátészalka), *Belesák Barna* (Füzér), *Tilesch György* (Nagybajom), *Thurner Béla* (Barka), *Szerémy György* (Székesfehérvár), *Palkó László* (Nagybajom), *Kollányi Antal* (MályvADERDŐ), *Bándli Imre* (Tata) és *Madas András* (Sopron) okl. erdőmérnököt ideiglenes minőségű magyar királyi erdőmérnök-gyakornokokká kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Fekete Gyula* m. kir. erdőmérnökgyakornokot a szolgálat érdekében Léváról Komáromba, a m. kir. erdőigazgatósághoz áthelyezte.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán az 1940. évi március hó 30-án tartott erdőmérnöki II., illetve III. szigorlaton *Bubb Gyula* és *Oroszlány Endre* jóminősítésű, *Egyházy József* és *Világhy András* erdőmérnöki oklevelet nyert.

A NEMZETKÖZI ERDÉSZETI KÖZPONT MŰKÖDÉSE.

A múlt évben Berlin székhellyel megalakult nagyjelentőségű intézmény a csatazaj*ellenére is laukadatlan buzgalommal

folytatja munkáját, hogy ezzel is tanuságot tegyen a napi politika fölé emelkedő hivatásáról.

A Központ állandó választmánya március hó elején Bernben tartotta III. rendes ülését, amelyen a tagállamok kiküldöttei csaknem kivétel nélkül megjelentek. A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetet annak elnöke, *Acerbo* báró és főtitkára, *dr. Papi* tanár képviselték.

Báró Waldbott Kelemen, a Központ elnöke személyesen vezetett a két napon át tartó tárgyalásokat, amelyek igen jelentős eredményeket hoztak.

A választmány elsősorban megállapította a Központ személyzetének a létszámát és szolgálati szabályzatát, valamint az intézet évi költségvetését és elhatározta egy folyóirat kiadását, amelynek első száma még ebben az évben megjelenik. Március hó 7-én az ülés résztvevői a Bern közelében fekvő erdőket tekintették meg *v. Erlach* és *Marcuard* erdőmesterek vezetésével.

A nagyjelentőségű nemzetközi értekezleten a svájci szövetségi kormányt *Etter* szövetségi tanácsos képviselte, aki a választmány munkáját a legmesszebbmenően támogatta.

Örvendetes határozata a berni ülésnek, hogy a választmány legközelebbi tárgyalásait — még az őszi folyamán — *Budapest*en tartja meg.

A II. ERDŐMÉRNÖK-TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM.

Lapunk legközelebbi számában részletesen ismertetjük majd a tanfolyam órarendjét, amelynek az idei Soproni Nyári Egyetem keretében történő beállítását a *július hó 28-ától augusztus hó 4-éig* terjedő időre tervezzük.

Most csak arra kérjük azokat a *gyakorlati kartársainkat*, akik gazdag tapasztalataikkal segítségünkre tudnak és óhajtanak lenni, közölgék velünk **f. hó 30-áig**, milyen címen vállalnak, egy, legfeljebb két órára terjedő *előadást*.

Jelentkezésükért a tanulni vágyó magyar erdőmérnökök hálája illeti őket, fáradozásukat pedig egyesületünk szerény tiszteletdíjjal és az utiköltségek megtérítésével is méltányolni kívánja.

KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A MAGYAR FÁK FÜTŐHATÁSÁRA VONATKOZÓ KÖZLEMÉNYHEZ.

A vizsgálatok eredményeinek közzlése után (E. L. 1940. III.) több oldalról nyilvánult meg az érdeklődés, amelyet a magam részéről őszinte örömmel fogadtam, miután ezúttal nemcsak elméleti, hanem gyakorlati szempontból is tisztázandó fontos kérdés-komplexumról van szó.

A közölt átlagadatokat több száz próbadarab vizsgálatának az eredményei alapján állítottam össze. Az „Erdészeti Lapok” hasábjain természetesen a lap irányára és a rendelkezésre álló szűkebb keretekre való tekintettel a vizsgálati módszerek és az átlagadatok összehasonlításánál alapul vett eredmények részletekbe menő ismertetésére nem terjeszkedhettem ki. Idevonatkozólag utalnom kell arra, hogy az „Erdészeti Kísérletek”-nek a kérdés részleteit is behatóan ismertető közleményt már 1938-ban beküldöttem és most már megvan a remény arra, hogy a rajtam kívül fekvő akadályok megszűnése után, az ott meg is fog jelenni.

Aki a kérdés elméleti és gyakorlati módszerei iránt érdeklődik, ott minden felvilágosítást meg fog kapni. Itt csak általánosan jegyzem meg röviden a következőket:

A fák kalorimetrikus vizsgálatához — a szenek fűtőhatásának vizsgálatához hasonlóan — két út áll nyitva. Az egyik a fák és a szenek elemi analízise útján állapítja meg a fűtőhatást az ismert *Dulong*-féle képlet alapján:

$$F = \frac{8100 C + 29,000 \left(H - \frac{O}{8}\right) + 2500 S - 600 W}{100} \quad 1.)$$

ahol *C* a szenet, *H* a hidrogént, *S* a ként és *W* a víztartalmat jelentő százalékokban. A fákra vonatkozólag a képlet általában a nyert, fontosabb átlagadatok alapján *Schwackhöfer* szerint a következőképpen alakul:

$$F = \frac{8100 \times 49.6 + 29,000 \times \left(6.1 - \frac{43.8}{8}\right)}{100} = 4200 \text{ kalória} \quad 2.)$$

A kalorimetrikus vizsgálatok átlagértékei azonban ennél rendszerint nagyobb értéket mutatnak. Okát ennek ma még pontosan nem tudjuk. Ezért helyesebbnek tartottam *Fabricius* és *Gross* vizsgálataihoz hasonlóan a közvetlen fűtőhatás mérését, amely elvégre gyakorlati szempontból az erdőgazdát legjobban érdekli.

Az elemi analíziseknek és a kalorimetrikus égetéseknek párhuzamos elvégzését, sajnos, az anyag nagy terjedelme következtében mellőznöm kellett. De ennek gyakorlati szempontból amúgy sem lett volna különösebb célja. A kérdés súlypontja az abszolút száraz fa fűtőhatásán és a fajsúlyon van. Ezen az utóbbin keresztül érvényesül a termőhely adottsága, amely a fa-test alaki és anyagi felépítésében jut kifejezésre. A vizet tartalmazó fa fűtőhatását a közleményben közölt egyszerű képlettel lehet kiszámítani.

1), 2) *Lorey*: Handbuch der Forstwissenschaft 1903. II. p. 347, 348.

Tájékoztatóul közlöm még itt *Hári* és *Weiser*, ill. *Fabricius* és *Gross* után azt az egyenletet is, amelynek alapján — a kalorimetrikus eljárásnál bevált általános módszerek szerint — a szokásos igazítások és kiegyenlítő számítások figyelembevételével a fűtőhatást kiszámítottam.

$$Fo = (W + Wb \times T - (a + b + c))$$

ahol a W a kaloriméterben használt vízmennyiséget, Wb a kaloriméter vízértékét, T a *Regnault-Pfaundler*-féle egyenlet alapján kiigazított, illetőleg az időszaki mérések figyelembevételével számított hőemelkedést, a az alkalmazott gyapotszál hőhatását, b az égetésnél keletkezett salétromsav képződési hőértékét, c pedig a bombában az égetésnél keletkezett víz elpárolgásához szükséges hőt jelenti. Az így nyert érték adja meg az ú. n. *alsó fűtőhatást*.

Ezenfelül kérnem kell a közleményben a 150. oldalon közölt képletet is

$f' = f \times 0.0$ t -re, és a 2. sz. táblázatban a 2. b. rovat „legkisebb” adatát 3990-re kijavítani.

Miután a vizsgálatokat a kérdés fontos gyakorlati vonatkozásaira és a visszaesatolt területek fakincsének az ismeretére való tekintettel folytatni óhajtom, minden idevonatkozó megjegyzést, vagy kívánságot örömmel veszek és ezeknek a lehetőség határain belül eleget óhajtok tenni.

Dr. Fehér Dániel.

KÖZGYŰLÉSEK.

1. A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége március hó 30-án, délután 6 órai kezdettel tartotta ez évi rendes közgyűlését, amely a keresztény magyar mérnöktársadalom egyre hatalmasabb arányokban kibontakozó, céltudatos összefogásának újabb megnyilatkozása volt.

A vármegyeháza patinás nagytermét zsúfolásig megtöltötte az érdeklődők tömege és az előkelő vendégek sorában ott láttuk — *Varga József* m. kir. iparügyi miniszterrel az élükön — a kormány, a honvédség és a társadalmi egyesületek képviselőit.

Bíró Zoltán elnöki megnyitójában a mérnöki munka nemzetépítő fontosságát hangsúlyozta és rámutatott arra, hogy a fenyegető világégés közepette a magyar mérnöki kart kétszeres felelősség terheli, mert az ország szükségleteinek a fedezése csak fokozott erőfeszítés és a *személyes igények csökkentése* mellett biztosítható. Ebben a tekintetben pedig a mérnök kötelessége példát szolgáltatni a vezetésére bízott munkásságnak.

Dr. Algyay-Hubert Pál kereskedelem- és közlekedésügyi államtitkár: „A magyar közlekedéspolitikai új feladatai” című nagy-

szabású előadását élénk érdeklődés előzte meg, mert olyan kérdést tárgyalt, amely ma közgazdaságunk egyensúlya szempontjából döntően esik a latba.

A minden részletre kiterjedő fejtegetések során az előadó nyíltan bevallotta, hogy a *Trianon okozta veszteséget a Máv. máig sem tudta kiheverni* és országunk gyarapítása olyan feladatok elé állította, amelyet csak további, mintegy 500 millió pengő értékű, sürgős beruházással tudna megoldani.

Nagyon kívánatos volna az útépités ütemének fokozása is, mert a jelenlegi 10 millió pengős költségvetés mellett *30 évig tartana* a zavartalan közlekedés szempontjából feltétlenül szükséges utak megépítése.

Az autóforgalom fejlődése — helyes közlekedéspolitikai mellett — nem veszélyezteti a vasút érdekeit, sőt, a nyugati államok forgalmi színvonalának elérése céljából a gépjárműveknek további kedvezményeket (vámsorompók eltörlése!) kellene biztosítani.

A helyzetkép teljessége kedvéért az előadó a szekérfuvarozás jelenlegi állását, sőt felfelé ívelő légiforgalmunk jövőbeli kilátásait is ismertette úgy, hogy tanulmánya — amelynek hűvös tárgyilagosságát és leplezetlen őszinteségét a legnagyobb elismeréssel kell kiemelniünk — méltán nevezhetjük a széleslátókörű mérnöki és közgazdasági tudás egyik legjelentősebb értékének.

A közgyűlés ezután *Bresztovszky Béla* műegyetemi ny. r. tanárt, *Csilléry András* v. minisztert, *Dalmady Ödön* ny. vasúti és hajózási főfelügyelőt, *Papp Béla* ny. min. tanácsost, a földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának volt vezetőjét és *Schilling Zoltánt*, a Szabadalmi Bíróság elnökét egyhangú lelkesedéssel a Szövetség *tiszteletbeli tagjainak* választotta, akik a megalakulás ideje óta lelkes katonái s részben vezérei a tömörülésnek. Az ünnepeltek köszönetét *Papp Béla* tolmácsolta őszinte meghatottsággal.

A közgyűlést a Britannia szálló kupola-termében közös vacsora követte, amelyen az első pohárköszöntőt *Biró Zoltán* mondotta szárnyaló szavakkal a Kormányzó Úr Ófőméltóságára.

Az est hivatalos szónoka *Dalmady Ödön* volt, akinek az *Edvi-Illés*-serleggel tartott beszéde a Szövetség hőskorát idézte. Hogy a román megszállás alatt, néhai nagynevű *Edvi-Illés Aladár* kezdeményezésére, titokban alakult kis egyesülés ma a magyar mérnöktársadalom szellemi irányítója lett, azoknak a férfiaknak az érdeme, akik törhetetlenül hittek a keresztény és nemzeti gondolat győzelmében és lankadatlanul, önfeláldozóan dolgoztak érte.

Gramantik Margit a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége nevében köszönte meg a mérnöki kar támogatását a *MANSz.* kisebbségvédelmi munkájában; áldozatos hazaszeretettől átha-

tott, költői szépségű felszólalása méltó befejezése volt a nagyszerű estnek.

2. A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete ugyancsak március 30-án tartotta közgyűlését az *OMBI*. dísztermében báró *Vay Miklós* országgyűlési képviselő elnöklete alatt.

Az egyesület elmúlt évi munkájáról *Fáber György* ügyv. igazgató számolt be általánosan ismert bátorságával. Jelentése most a szokottnál is élesebb hangú, bírálata pedig még keményebb volt, amin a gazdatiszti kar sorsdöntő óráira való tekintettel nem is csodálhatunk.

Ha egy társadalmi osztály létérdekei forognak veszélyben, akkor azokat csak a legelszántabb sikraszállás védheti meg. A földbirtokreform árnyékában és a mezőgazdasági kamarák bénasága mellett a gazdatiszteknek minden okuk megvan arra, hogy leplezetlen őszinteséggel mutassanak rá a hibákra és azok mielőbbi orvoslását kívánják. Annál is inkább, mert hiszen nem pusztán 3000 ember sorsáról, hanem a magyar kenyér jövőjéről van szó.

A három gazdatiszti kívánság közül eddig csak egy — a nyugdíjbiztosítás — valósulhatott meg; az sem olyan módon és mértékben, amelyet a gazdatiszti munka értéke és a korszerű szociális gondoskodás szempontjából kielégítőnek lehetne tartani. De az alapot a kormány már lerakta és így mégis remélhetjük, hogy a megfelelő továbbfejlesztés elől sem fog elzárkózni.

Ehhez nekünk, a magyar erdőmérnököknek is nagy érdekünk fűződik, hiszen magánszolgálatban álló kartársaink nyugellátásáról is az *OMBI* gondoskodik.

Régi sérelme a gazdatiszti karnak a *képesítési törvény hiánya*, amely nem csekély mértékben az oka annak, hogy Magyarország mezőgazdasága nem áll azon a szinten, amelyen természeti adottságainál fogva lennie kellene.

Fáber igazgató adataiból megtudtuk, hogy a mezőgazdasági szakoktatást is komoly veszély fenyegeti, mert a mai javadalmas mellett a tanári állásokra nem akad komoly értékű pályázó.

Teljes mértékben átérezzük gazdatiszttársaink követelésének a jogosságát, hogy a *szakképzettség törvényes érvényesítése* a mezőgazdaság fejlesztésének egyik elengedhetetlen előfeltétele.

Az is kétségtelen, hogy a mezőgazdasági kamarák, mai szervezetük mellett, nem tekinthetők zavartalan működésre alkalmas érdekképviseleteknek, mert a bennük tömörült mezőgazdasági munkások, gazdatisztek, kis- és nagybirtokosok között gyakoriak az ellentétek, amelyeket ugyanannak a testületnek a keretein belül sohasem lehet kielégítő módon megoldani. Ezért

kívánja a gazdatisztikar harmadsorban az *önálló gazdatiszti kamara* felállítását, hogy jogos céljaiért minden befolyástól mentesen és függetlenül harcolhasson.

Fáber György nagyhatású beszéde, meggyőződésünk szerint, hű kifejezője volt a gazdatisztikar állásfoglalásának és nem ok nélkül hisszük, hogy az az elszántság és szívós harc, amely egy táborba tömörítette a magyar agrár-intelligenciát, rövidesen a másik két kívánság teljesítését is meghozza.

A közgyűlés *gróf Khuen-Héderváry Károlyt*, — az Országos Mezőgazdasági Kamara időközben megválasztott elnökét, — *dr. Halács Ágoston* kamarai h. igazgatót, *Határ Károly* ny. jószágigazgató, aranyokleveles gazdát és *Landesz József* ny. jégkárbeeslési főfelügyelőt, az egyesület nesztorát tiszteletbeli tagokká választotta, hogy ezzel is kifejezést adjon a gazdatiszti társadalom és az egyesületi élet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes munka iránt érzett megbecsülésének.

Dr. Tassonyi Ernő min. osztálytanácsosnak: „Időszerű növénytermelési kérdések” címen tartott érdekes előadása zárta be a közgyűlést, amelyet a hagyományoknak megfelelően baráti vacsora követett a Britannia szállóban.

M.

KIÁLLÍTÁSOK.

1. A Nemzeti Vadászati Védegyelet a március 16-tól április 5-ig terjedő időben mutatta be az 1939-ik év folyamán zsákmányolt vadászdíszeket*) a Vigadóban.

A kiállítás iránt a szokottnál is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg, mert hiszen a visszakerült magyarlakta Felvidékről és Kárpátaljáról származó trófeák első ízben szerepeltek a kiállítás magyar anyagában.

A *szarvasagancsok* csoportjában ezúttal hiányoztak a „nagy ágyúk”. Az aranyérem odaítélésének feltételül kikötött 200 pontot csak a *Hohenlohe Ágost* herceg elejtette páratlan 16-os bika 10.60 kg súlyú remek dísze haladta meg. A jobboldali szár koronájának csonkasága miatt ugyan ennek a versenyzőnek az osztályzatát is csökkenteni kellett, de 211.12 pontos eredményével megérdemelten került az első helyre és nyerte el a földművelésügyi miniszter úr tiszteletdíját.

Ezüstérmét — 190-en felüli pontszámmal — összesen 10 agancs nyert. Ezek közül 3 darab került ki *Hohenlohe* herceg somogy-szob-szentai uradalmából, egy pedig — a legtöbb szépséggel

*) Megfelelő, helyes magyar szakkifejezésnek tartjuk az idegen „trófea” helyettesítésére. A további szövegben az utóbbit csak elvéve és a változatosság kedvéért használjuk. (Szerks.)

jutalmazot II. helyezett — *gróf Széchenyi Bertalan* felsősegedi erdőgazdaságát képviselte és így együttesen ismét a somogy-megyei szarvasállomány hírét öregbítették.

Az *Esterházy Pál* herceg hírneves gyulaji területéről származó 14-es a kiállítás egyik legszebb darabja volt és sok bámulója akadt a Kormányzó Úr két zsákmányának is, amelyek különösen vaskosságukkal és szép, sötét, érett színükkal tündek fel; valamivel hosszabb szár mellett messze meghaladták volna a 200 pontot. A kárpátaljai agancsok közül a Latorica Gazdasági és Ipari Rt. uradalmából származók szerepeltek a legjobban, a *Csery Géza* kartársunk elejtette páratlan 18-as az 5. helyre került.

Maga a tény, hogy a 180 pontot is 31 agancs haladta meg, szarvasállományunk ezidőszertinti átlagos minőségeszempontjából megnyugvással tölthet el bennünket.

A vadaskerti szarvasagancsok csoportjában (7 darab) *báró Inkey József* iharosberényi tenyészeté egymaga 4 díjat nyert, míg a Keleti Kárpátokból küldött anyag ebben az évben a megszokottnál valamivel gyengébb termésre mutatott.

A 8 dámlapát díjain az *Esterházy* hercegi hitbizomány (I. és II.) és *Fülöp Józsiás* Szász-Cóburg és Góthai herceg uradalma (III., IV. és VII.) osztoztak. A feltételeket ebben a csoportban erősen megszigorították és így csak a két első helyezett kapott — 190-en felüli pontszáma alapján — ezüstérmét, de *gróf Andrássy Sándor* erős VI. díjasát, (Tiszadob, Szaboles vm.), sőt az utolsó bronzérmest is (*herceg Esterházy László* regölyi birtokáról) boldogan vállalta volna Nimród bármelyik követője; szabad szemmel alig lehetett a különbségeket érzékelni.

Nagy és őszinte örömmel üdvözölt meglepetése volt a bemutatásnak az *őzagancsok* csoportja, ahol a bírálóbizottságnak 5 arany, 11 ezüst és 48 bronzérmét kellett kiadnia.

A Kassai Vadásztársulat területén zsákmányolt 53.2 dkg súlyú, 260 cm³-es, remek trófea a nem éppen hosszú száruk ellenére is biztosan került 233.85 ponttal az első helyre. A Békés megyét képviselő II. helyezett csak kisebb köb tartalma miatt, a Torontálból küldött III. díjas pedig, — amelynek 60.1 dkg volt a súlya, — kevesebb számú szépségpontjai miatt maradt el mögötte. A csoport legsúlyosabb darabja a Szegedi Vadásztársaság területén elejtett őz bak 61.6 dkg-s dísze volt, amely a IV. díjat nyerte.

A legmagasabb pontszámot (236.97) a Ratosnyáról (Keleti Kárpátok) beküldött, gyönyörű 28.3 hosszú agancs érte el, amelyet a Nemzeti Vadász Védegyelet még külön tisztidíjjal is jutalmazott. *Enkelhardt Károly* és *báró Biedermann Imre* ezüst díjat nyert rendellenes őz agancsai is bármelyik nagy gyűjtemény irigyelt darabjai lehetnének.

A *muflonok* csoportjában — az ugyancsak megszigorított

feltételek következtében — csupán a *kk. gróf Károlyi István* fehérvárcsurugói uradalmából származó öreg kos remek csigája nyert ezüst érmet, de *Kardoss Kálmán* III. díjasa és az *ifj. gróf Esterházy László* gézaházai területén verekedés közben elpusztult kos dísze is vadászszívet gyönyörködtető értékek.

Zergekampó csak kettő jött a Keleti Kárpátokból és gyengébb volt a *vadkanagyar*-termés is, bár a *gróf Mailáth György* bakócai uradalmát és Gödöllőt képviselő 3 első helyezett (amelyek közül a II. díj nyertesének a viselőjét *Dercsényi István* m. kir. főerdőmérnök ejtette el) alig maradt el az ezüst éremre jogosító 140 ponttól.

Mindent egybevetve: büszkeséggel és örömmel vehettük számba a hazánk vadgazdaságának fejlettségéről és *természetes, ősi erejéről* tanuskodó csoportokat, amelyekhez hasonló anyaggal alig büszkélkedhetik külföldi kiállítás.

Mikor ott jártam, éppen két német úr méregette, jegyeztette sűrű sóhajtások között a legszebb darabokat.

Az egyikből ki is tört az elkeseredés: „Abba már belefőrdtünk — mondta —, hogy a szarvasaik verhetetlenek, de hogy özágansban is ilyen termést tud hozni az önök áldott földje, mégis csak borzasztó!”

Hála Istennek!*)

2. Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás ebben az évben is nagy tömegeket vonzott a vidékről a fővárosba.

Nincs lehetőségünk arra, hogy részletesebben beszámoljunk a sok látnivalóról, de annyit megállapíthattunk, hogy mezőgazdaságunkat a háborús felhők nem állították meg fejlődésében, sőt bizonyos vonatkozásokban (gépipar, gyümölcsstermelés, baromfityenyésztés, legelőgazdaság) egyre jelentősebbek az elért eredmények.

A mi feladatunk csak az volt, hogy a bennünket közelebről érdeklő anyagról számoljunk be. Ezért — miként minden évben — meglátogattuk a mezőgazdasági szakoktatásnak és kísérletügyi intézményeknek a csarnokait, a halászat és az erdészet kiállítását.

Az első kettőt most is nem szégyelt frígységgel nézegettük. A szakoktatás történeti áttekintést adott. Művészi kivitelű szobrok, festmények és fali táblák sokaságával és szemet-gyönyörködtető elrendezésében mutatta be régebbi, meg mai munkáját,

*) De azért legyünk csak egészen őszinték önmagunkhoz: a mult évi szép őzbak-eredmény bizony inkább a véletlen, mint a céltudatos tenyésztés eredménye!

Nem egy költséges vadgazdaságot ismerek, ahol a selejt-bakok és meddő suták kímélése jelenti ma is az őzállomány ápolását.

Szederjei kartársunknak a lapunk legközelebbi füzetében megjelenő írása éppen ezért különös figyelmet érdemel! (*Szerk.*)

amelynek eredményei mind a három fokon valóban figyelemre méltóak és egyben arról tanuskodnak, *milyen szerves kapcsolatban áll az iskola a földdel.*

A kísérletügyi csoportban különösen a M. Kir. Növényegészségügyi Intézet kiállítása kötötte le figyelmünket, anyagának bőségével, felvilágosító munkájával és komoly pedagógiai értékével.

De biztos kézre vallott a M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás, valamint a többi kisebb intézmény kiállítása is, amelyeknél első pillantásra szembe tűnt, hogy *sem a fáradtsággal, sem a költséggel nem takarékoskodtak.*

Ez így is van rendjén! Mert hiszen a cél az, hogy a fölül népet közelebb hozza a helyes gazdálkodás irányelveihez, és ezért az oktatásnak az a beszédes formája, amelyet a gondosan megválasztott, tetszetős kiállítási anyag képvisel, nem műkedvelő játék, nem pénzpocsékolás, hanem *felbecsülhetetlen értékű befektetés.*

A halászat ebben az évben új otthont kapott, amely kb. háromszorosa a réGINEK. De még így is majdnem kicsinek bizonyult, mert annyi kiállító jelentkezett és az aquáriumok száma úgy megszorodott, hogy a hatalmas körfolyosón alig jutott hely a képek és táblázatok számára. A vonzóerőt egy hallal teli nagy betonmedence és az állandóan üzemben lévő halászcserda is növelték úgy, hogy reggeltől késő estig nem fogyatkozott meg a látogatók sűrű tömege.

Az erdészet háza — várakozásunk ellenére — sajnos csak a tavalyi volt. Pedig azt vártuk, hogy a magyar erdők közgazdasági súlyához méltón, térfogatban is meggyarapodik.

Tudjuk, mennyi nehézséggel küzd főosztályunk és azt sem vonjuk kétségbe, hogy Kárpátalja eddig inkább csak a gondból jelentett többletet.

De úgy érezzük, szakunkat *a megjelenésben is kötelezettségek terhelik*, ha számot tart arra, hogy a magyar nép megismerje és megbecsülje.

Reméljük, jövőre leveti Hamupipőke-ruháját és azt tárja a kiállítás közönsége elé, ami kellőképpen *hangsúlyozni* tudja fontosságát.

A változott viszonyoknak megfelelően ugyanis ez évben Kárpátalja bemutatása volt soron, de a nagyközönség a kiállított fényképeket és a néhány sebtiben elkészített modellt aligha érezhette olyan meggyőző erejűnek, mint amilyenek azt a rendezőség bizonyára tervezte.

A legnagyobb sikere kétségtelenül ismét *Kletz Károly* filmjének volt, amely a tavalyinál is tökéletesebb formában és igen szép színhatásokkal mégis valami ízelítőt adott Kárpátalja

erdeiről és életéről, az ott folyó termelésekről, felújításokról stb. A tutajozás megörökítése műszaki szempontból is pompás teljesítmény. A sok gonddal és szakszeretettel végzett munkáért törekvő, kedves kartársunknak a legteljesebb elismerés jár.

Sajnálattal kellett azonban tapasztalnunk, hogy az alföld-fásítás kérdése — éppen a helyszükére való tekintettel — erősen háttérbe szorult. Csak *Horváth Jenő* tavalyi festményei emlékeztettek rá. Pedig erre a nagy feladatra *újból és újból rá kell terelni a közönség figyelmét* és a propaganda minden eszközét fel kell használni a népszerűsítésére. Hogy milyen érdekeink fűződnek hozzá, azt hiszem, felesleges magyaráznom.

Első ízben láttunk statisztikai táblázatokat Magyarország fatermeléséről és faforgalmáról, amit azzal a megnyugvással vettünk tudomásul, hogy a kezdet nehézségein ezen a téren is túl vagyunk és az elkövetkező évek remélhetőleg mindinkább az anyag bővülését és részletezését hozzák magukkal.

Nagy örömünkre szolgálna azonban, ha egyszer az *erdészeti szakoktatás és kutatásügy* is bemutatkozna, mert az ilyen irányú megnyilvánulás hiánya az egyik oka annak, hogy alig tudnak róluk valamit.

Hisszük, hogy a pénzügyminiszter Úr erdészeti főosztályunknak jövőre a szükséges anyagiakat is a rendelkezésére bocsátja, amellyel megadhatja a méltó keretet a magyar erdészet kiállításának.

A halásznokban megkérdeztem az egyik lelkes rendezőt, miért építettek az eddigi otthonuk helyén háromszor akkora esarnokot, amikor tudtommal a halászat ügye nem fejlődött akkorát az utolsó években:

„A régi viskó szerencsére leégett az ősszel — hangzott a felelet — és így meg volt a lehetőségünk arra, hogy a kibővítés tervét megvalósítsuk.“

Hát ha másképp nem megy, az erdészet vityilójával is történhetne hasonló „szerencsétlenség“...!

M.

LELKIGYAKORLATOK A MANRÉZÁBAN.

A „*Manréza*“ igazgatója a f. é. május hó 21-től 25-ig terjedő időben *erdőmérnökök*, június hó 6—10-ig pedig *erdőáltisztek* részére lelkigyakorlatot rendez, s ennek szervezésével az alulírottat bízta meg.

A rendelkezésemre álló — sajnos nem teljes — címjegyzék felhasználásával egyénenként is fel fogom kérni szaktársaimat a lelkigyakorlaton való részvételtre, szükségesnek tartom azonban a lelkigyakorlat időpontját — éppen az előbb említett körülményre való tekintettel — ez úton is jelezni, hogy azoknak a szak-

társaimnak is módjukban álljon jelentkezni, akik netalán egyé-
nileg külön meghívót nem kapnának.

Az *erdőbirtokos* urakat külön körlevéllel szándékozom meg-
keresni, hogy részben a szükséges szabadság engedélyezésével,
részben anyagi támogatással tegyék lehetővé erdőaltisztjeiknek
a részvételt a számukra külön megrendezett lelkigyakorlaton.
Ezúttal azonban külön is felhívom szaktársaimat, szíveskedjenek
támogatni a „Manréza“ igazgatójának ezt a nemes készségét
azzal, hogy saját hatáskörükben is legyenek a jó ügy szószólói.

Az erdőmérnökök lelkigyakorlatának összes költsége 22 P,
az erdőaltisztké 15 P.

Mindkét lelkigyakorlatra már most is lehet az alulírt címen
jelentkezni, amit annál is inkább kívánatos mielőbb megtenni,
mert ezidén valamivel kevesebb hely áll rendelkezésünkre.

(Cím: *Czillinger János*, Budapest, IV., Apponyi-tér 1. sz.)

Czillinger János.

A M. KIR. MADÁRTANI INTÉZET KÉRELME.

A M. Kir. Madártani Intézet (Budapest, II., Hermann Ottó-
ut 15.) felkéri a magyar erdész társadalmat, szíveskedjenek vele
közölni, hogy az 1939/40. tél folyamán ki, hol és mikor tapasztalt
nagyobb arányú *szajkó-* (mátyásmadár-) *mozgást* és milyen
arányú volt az?

ORSZÁGOS KUTYAKIÁLLÍTÁS.

A Magyar Kutyatenyésztő Egyesületek Országos Szövetsége
tagegyesületei: az Abauj-Torna Vármegyei Magyarfajtájú Eb-
tenyésztő Társulat, az Ebtenyésztők és Ebkedvelők Dunántúli
Egyesülete, a Magyar Dobermannusok, a Magyarfajta Kuttyákat
Tenyésztők Egyesülete, a Magyar Foxterrier Tenyésztők Egyesü-
lete, a Magyar Taeskö Tenyésztők Egyesülete, a Magyar Véreb
Egylet, az Országos Magyar Rendőr-kutya Egyesület és az Or-
szágos Vizsla Club részvételével *f. évi május hó 5-én* Budapesten,
a Tattersallban (Kerepesi-út 3. sz.) *országos kutyakiállítást* ren-
dez, amelyre az összes hazai kutyatulajdonosokat sporttársi szere-
tettel meghívja.

Nevezhető minden törzskönyvezett kutya.

A nevezési határidő: 1940 április 30.

A nevezési díj: az első kutya után 12.— P, minden további
kutya után 6.— P. Az a származási lap, amelyet nem a Szövetség
állított ki, lebélyegezendő. A lebélyegzési díj 50 fillér. A tagegye-
sületek tagjai f. évi tagsági igazolványuk felmutatása mellett a
nevezési díjnak csak az 50%-át fizetik. A m. kir. honvédség,

csendőrség, rendőrség altisztjei, valamint az erdész- és vadász-altisztek a tulajdonukban lévő kutyák után a nevezési díj 25%-át fizetik. A nevezési határidő után érkező nevezések, úgyszintén a helyszíni nevezések esetén a nevezési díj kétszerese fizetendő. Az újonnan belépők a tagok részére nyújtott kedvezményben részesülnek. A felvétel ügyében forduljanak a Szövetség irodájához.

Nevezési ív a Szövetség irodájában igényelhető. (Budapest, VII., István-út 2. Távbeszélő: 14–17 óra között 142–474.)

Azok a vidéki kiállítók, akik a Nemzetközi Vásár 50%-os vasúti menetjegy-kedvezményét igénybe óhajtják venni, a vásárigazolványt az előírt illetéke, valamint 20 fillér postaköltség előzetes beküldése mellett a Szövetség irodájától igényelhetik. Vidéki kutyák elhelyezéséről és a kiállításra viteléről jutányos áron gondoskodunk.

Felkérjük az i. t. hazai kutyatulajdonosokat, hogy minél számosabban vegyenek részt a kiállításunkon.

Sporttársi üdvözlettel:

Kölcsei Kende Mihály
szövetségi főtitkár.

*

A rend kedvéért!

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek a magyar erdőtisztikar tagjainak **név-, cím-, rang- és lakásváltozását** nekünk minden alkalommal bejelenteni, *hogy mindenkinek megadhassuk, ami őt megilleti.*

Az „Erdészeti Lapok“ esetleg **elveszett példányainak a pótlását** is csak akkor vállalhatjuk, ha t. tagtársaink és előfizetőink **cím- és lakásváltozásukat** velünk idejében közlik.

Kérjük azonban, hogy a **pótlás iránti igényüket** az illető füzet megjelenése után **két héten belül** szíveskedjenek bejelenteni, mert később nem áll módunkban a kért füzeteket díjtalanul megküldeni.

Lapunkhoz mellékeljük az „Erdészeti Zsebnaptár“ előfizetésére vonatkozó felhívást.

Az „Erdészeti Lapok“ 1940. évi IV. füzetének HIRDETÉSEI.

**A lap irányával nem ellenkező hirdetéseket mér-
sékelt díjszabás mellett közlünk.**

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107. mm) borgis betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttal szedett hirdetés milliméterenkint 30 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egy egész oldal ára 48 P.) Táblázatos és borgis betűnél kisebb betűfajttal szedett hirdetéseket másfélszeres egységárral számítunk. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

A támpéldány ára füzetenként 2 P.

Külön melléletek megegyezés szerint.

Adóügyekben előfizetőinknek díjmentesen szolgál felvilágosítással az Adó és Könyvvitel szerkesztősége, IX., Ferenc-körút 37 szám. Telefon: 32-2-60.

SILVA

Erdőgazdasági Vállalat k. f. t. Körmend
Erdeimag-nagykereskedés.
Magpergetőgyár. ❖❖ Csemetekertek.

Központ: Körmend, telefon 52 ● Fióktelep: Zalaegerszeg, telefon 19

Ajánl: Kiváló minőségű, elismert legmagasabb csiraképességű, saját pergetésű **fenyőmagvakat**, hazai és szlavóniai származású **tölgy- és csermakkot**, mindennemű **erdészeti és gyümölcsmagvakat** erdőgazdaságok, gyümölcsfaiskolák és kertészetek részére. Mindennemű **erdei csemetéket, díszfenyőket, dísz- és sorfákat, díszcserjéket, rózsákat, gyümölcsvadoncokat** és **gyümölcsfákat**, valamint az összes egyéb **faiskolai termelvényeket** saját nagykiterjedésű és mintaszerűen kezelt csemetetelepeiről.

A **PICETOL** vadragás elleni védőszer magyarországi kizárólagos képvis.

A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.

Ügyv. igazgató: **Thiringer János** okl. erdőmérnök, a cég beltagja.

ERDÉSZETI MAGNAGYKERESKEDÉS

és csemetekerti cég

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök

Budapest, I., Fery Oszkár-utca 34.

Telefon:
155-641

Sürgőnycím:
KEINERMAG BUDAPEST

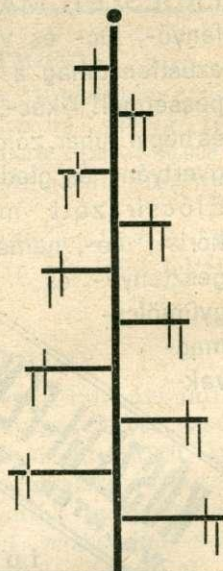
(Keresztény cég)

*AJÁNLOK: fenyő- és lombfa-magvakat,
kocsányos-, kocsánytalan- és csermakkot,
fenyő- és lombfa-csemetéket.*

VESZEK: tűzifát, szerfát, fűrészanyagot.

HÖNIG MÓR

vásárol: erdőket, kitermeléseket,
tűzifát és mindenfajta szerfát; elad:
tűzifát és kemény fűrészanyagokat.

Budapest, VII., Dohány-u. 14. Telefon. 14-36-98.

W

*Mindenféle tűzifát, szec-
fát, valamint tüzi- és szec-
fatermelést a legelőnyö-
sebb egységáron minden
mennyiségben vásárolunk*

inter Hermann Rt.

Budapest, V., Vilmos császár-út 72. Tel.: 1-112-69

ERDÉSZETI MAGVAK: Erdeifenyő-, fekete-
fenyő-, lúcs- és vörösfenyő-, jegenye- és
ezüsfenyőmag a legmagasabb csiraké-
pességgel! Akác-, magaskőrís-, korai
és hegyi juhar, zöld juhar, éger-,
gyertyán- és gleditchiamag
Előcsirázott magas
kőrís-, dió-, nemes
gesztenye- és
gyümölcs-
mag-
vak

KÖSZEGI-FENYŐMAGPERGETŐ ÉS FAISKOLÁK
KÖSZEG, VAS MEGYE

ER-
DÉSZETI
CSEMETÉK

u. m.: erdei-
fenyő, feketefenyő,
lúcsfenyő, vörösfenyő,
akác, tölgy, cser, éger,
magaskőrís, nyár és gyertyán.
Gyümölcsvadoncok, díszfenyők stb.

Nagy tavaszi árjegyzékünket
ingyen és bérmentve küldjük.

ERDEI-, FEKETE-, LUC-, JEGENYEFENYŐT,

VÉKONY GÖMBÖLYEGFÁT VEZETÉKOSZLOPOK

céljaira 7–8 méter hosszúságtól felfelé minden hosszban készpénzfizetés ellenében magas áron vásárolunk. Ajánlatokat kérünk.

„UNA“ Faértékesítő rt., Budapest V, Nádor-utca 21

Telefon: 129–451* szám alá

NUSSBAUM–STÄMME

rund, von 40 cm \varnothing aufwärts oder in Bohlen
geschnitten und gedämpft 60 mm stark
kauft grösseres Quantum

JULIUS FRIEDRICH WEINHEIM I. BADEN
DEUTSCHLAND

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A kassai m. kir. állami kórház nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1940. évi július hó 1-től 1941. évi június hó végéig terjedő időben szükséges mintegy **3000 q bükk-hasáb tűzifa**; 40.000 q 15–30 mm szemnagyságú, 5000 kalórián felüli hazai diószén és 500 q hazai *diókoksza* szállítására.

Az ajánlatokat a kórház gazdasági hivatalánál *1940. évi április hó 30-án 10 óráig* kell benyújtani, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága 1940. évi július hó 1-től 1941. évi július 1-ig terjedő időre szükséges **13.000 vasúti kocsirakomány** (à 10.000 kg) **hasábos** és **950 koesi** (à 10.000 kg) **dorong tűzifa** szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlatot a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (VI., Andrásy-út 75, III. 336. sz.) *1940. évi május hó 8-án, déli 12 óráig* kell benyújtani. Ugyanitt a részletes feltételek is megtudhatók.

Nagykőrös megyei város erdőhivatala 5—600.000 drb **kanadai-nyár-dugványt** szállít szakszerűen termelve és csomagolva — kisebb tételekben is, — 1000 drb-ként 4 pengős feladóállomási árban. A megkereséseket a városi erdőhivatalhoz, Pusztapótharasztn, u. p. Kakucsra kérjük küldeni.

Polgármester.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektora a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki kar erdőrendezéstani tanszékénél, Sopronban megüresedett X. fizetési osztályú tanársegédi állására pályázatot hirdet.

A részletes pályázati feltételeket a Budapesti Közlöny f. évi április 3, 4 és 5-én megjelent 73, 74 és 75 számában közzétett hirdetés tartalmazza.

A pályázatok beadásának határideje *április hó 19.-e.*

A tanársegédi állás egy tanév tartamára szóló választás útján kerül betöltésre, de az *ideiglenes* alkalmaztatás 1—1 évre többízben meghosszabbítható.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Budapest Székesfőváros Gázművei — utalással a „Fővárosi Közlöny“ hivatalos hirdetések rovatának élén közzétett általános ajánlati feltételekre — az 1940. évi szeptember hó 1-től 1941. évi április hó 30-ig szükséges:

320.000 q (*Háromszázhuszezer métermázsza*) kemény hasáb- és dorong **tüzifa** szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlatokat a Gázművek Melléktermék- és Tüzelőszerszertárában (VIII., Tisza Kálmán-tér 20.) *1940. évi április hó 26-án délelőtt 10 óráig* személyesen vagy megbízott, vagy posta útján kell benyújtani, ahol a részletes feltételek is megtekinthetők.

FELVÉTEL A M. KIR. ALERDÉSZ-SZAKISKOLÁBA.

Az esztergomi m. kir. alerdész-szakiskola első évfolyamára az 1940/1941. tanévben 29 tanuló vehető fel.

A szakiskolába való felvételi kérvényeket *1940. évi július hó 1-éig* az **esztergomi** alerdész-szakiskolához kell benyújtani.

A részletes pályázati feltételeket az érdeklődők 40 fillér előzetes beküldése ellenében az esztergomi, vagy a szeged-királyhalmi m. kir. alerdész-szakiskolától szerezhetik meg.

Budapest, 1940. évi február hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Nagykörös város pótharaszti erdőgazdaságánál újonnan rendszeresített két erdőőri és egy erdőlegényi állás betöltésére pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak az 1935: IV. t.-c. 48. §-ában előírt szakképzettséggel rendelkező, fedhetetlen előéletű, 24 évet betöltött, egészséges egyének.

Az erdőőri állás illetménye havi 57.50 pengő kezdőilletmény, amely 5 évenként évi 60 pengővel egymásután következő 6 esetben emelkedik, a kisegítő szolgák családi pótlékának megfelelő családi segély, természetbeni lakás, 1 kat. hold kert és udvartér, 2 kat. hold illetményföld, 4 kat. hold rét és 10 kat. hold erdei legelő és az I. 4985/ki.—782/kgy. 1938. sz. határozatban megállapított jószágtartás és tüzelőanyag, egyéb járandóság, további évi 50 pengő ruhaátalány.

Az erdőlegény illetménye természetbeni lakás, havi 60 pengő nzetés, évi 50 pengő ruhaátalány, 2 kat. hold illetményföld, 1 kat. hold kert és udvartér.

A pályázati kérelmekhez eredetben vagy hiteles másolatban a következő okmányok csatolandók:

1. születési anyakönyvi kivonat,
2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja,
3. magyar honosságot igazoló bizonyítvány, esetleg magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentését (opciót) igazoló okmány,
4. iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány,
5. az 1935: IV. t.-c. 48. §-a alapján előírt erdőőri szakképzettséget igazoló bizonyítvány,
6. jó látó- és hallóképességet és erdőőri szolgálatra alkalmas, erős testalkatot igazoló újabb keletű hatósági orvosi bizonyítványt,

7. az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány,

8. katonai szolgálatra vonatkozó okmányok.

A pályázati kérvények 1940. év május hó 20. déli 12 óráig Nagyköros, Városháza, I. em. 10. sz. helyiségében nyujtandók be. Nagyköros, 1940 február hó 29. napján.

Dezső Kázmér s. k.
polgármester.

Erdőgazdaság kezelését, vezetését, felügyeletét vállalná 35 évi gyakorlattal rendelkező **erdőmérnök**. Címe a kiadóhivatalban.

Körülbelül 300 hold **erdő**, igen jó és szép erdőtalaj, vaddús vidéken, eladó. Cím a kiadóban.

FAARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Az ungvári erdőigazgatóság zárt írásbeli ajánlatokkal megtartandó árverésen *f. évi május hó 6-án* elad összesen **662 darab = 705.31 m³ tölgy szerfát** Ungvár mellett, a radvánci védkerületben lévő erdőrészekből az erdőn, tő mellett kitermelve.

A fenti famennyiség három csoportban kerül eladásra, és pedig:

1. Radvánc I. v. k. 5/a. erdőrészben 148 drb = 174.36 m³; kikiáltási ára: 7659.56 P.

2. Radvánc I. v. k. 5/b. erdőrészben 64 drb = 92.23 m³; kikiáltási ára 4097.23 P.

3. Radvánc III. v. k. 11/b. erdőrészben 450 drb = 438.72 m³; kikiáltási ára 21.250.59 P.

A vevő kívánságára az ungvári kincstári fűrésztelep a faanyag felfűrészelését is elvállalja.

Az ajánlatokat *f. évi május hó 6-án* délelőtt 11 órakor bontjuk fel Ungváron, az erdőigazgatóság székházában. Elkésve érkezett ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Az eladandó csoportok, a fatömegek és leteendő bánatpénzek kimutatását, továbbá az általános és részletes árverési feltételeket s ajánlati űrlapokat kívánatra megküldi az erdőigazgatóság.

Ungvár, 1940 április 12-én.

M. Kir. Erdőigazgatóság.

Vadászati folyóiratok régi évfolyamai eladók. *Özv. Lövész Nándorné*, Budapest, VIII. ker. József-körút 68. I. em.

Fiatal gyors- és gépirónó — szerény igényekkel állást keres — lehetőleg vidéken. Címe a kiadóban.

Az „Erdészeti Lapok“ 1940. évi IV. füzetének tartalma:

(Inhalt. — Sommaire. — Contents.)

Miniszterünk kitüntetése	249
Megjelenik az Erdészeti Zsebnaptár (M.)	250
Meghívó a Magyar Mérnök és Építész Egylet erdőmérnöki osztályának május hó 10-én tartandó ülésére	251
Vági István: Az alföldi futóhomok-talajokban előforduló, könnyen felvehető kálium jelentősége a fásítás szempontjából. — (Die Bedeutung der in den Flugsanböden des Tieflandes vorhandenen, leicht aufnehmbaren Kalimenge vom Standpunkt der Akaziengpflanzung. — Sur la potasse existant dans les sables mouvants de la Plaine et facilement assimilable, au point de vue de la plantation d'acacias. — The Easily Absorbable K ₂ O Content of Shifting Sand Soils in the Hungarian Great Plain as Affecting Locust-Plantations.)	252
Id. Békly Albert: Az ültetés sűrűsége. — (Die Pflanzweite. — L'espacement de plantation. — Density of Plantation.)	255
Huszár Károly: A diósgyőri kincstári uradalom erdőgazdasága. Befelező közlemény. — (Die Fortswirtschaft der ärarischen Domäne Diósgyőr. Schluss. — La sylviculture dans la propriété domaniale de Diósgyőr. Fin. — Forestry at the Diósgyőr State Property. Final part.)	260
Egyesületi közlemények. — (Vereinsnachrichten. — Nouvelles de l'Association. — Society notices.)	
Választmányi ülés	270
Második rendkívüli közgyűlésünk	274
Vadászatügyi értekezlet	276
Hivatalos közlemények. — (Amtliche Mitteilungen. — Communications officielles. — Official communications.)	
A m. kir. földművelésügyi miniszter 73.937/1940. sz. rendelete az 1939/40. évi téli termelés (döntés, kiszállítás, vágás kitakarítás) határidejének a meghosszabbítása tárgyában	278
Az árelenőrzés országos kormánybiztosának 4.003/1940. sz. rendelete a tűzifa legmagasabb árának megállapításáról szóló 9210/1939. sz. rendelet kiegészítése és egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában	278
A m. kir. földművelésügyi miniszter 143.560/1940. sz. rendelet az őzbak vadászati tilalmi idejének meghosszabbítása tárgyában	279

Irodalom. — (<i>Literatur. — Bibliographie. — Reviews.</i>)	
Aquila. (<i>M.</i>)	280
Szlávik Nándor: Vadtenyésztés és vadászat	282
Hazai folyóiratok	282
Külföldi lapszemle	286
Különlélek. — (<i>Verschiedenes. — Divers. — Notes.</i>)	
Halálozások	
<i>Szlavniciai Sándor Béla †</i>	293
<i>Id. Székelyi gróf Mailáth József †</i>	294
<i>Tótrónai és Blatnicai báró Prónay Dezső †</i>	294
<i>Répáskly István †</i>	294
Személyi hírek	295
Uj erdőmérnökök	295
A Nemzetközi Erdészeti Központ működése	295
A II. erdőmérnök-továbbképző tanfolyam	296
Kiegészítő megjegyzések a magyar fák fűtőhatására vonatkozó közleményhez. (<i>Dr. Fehér Dániel.</i>)	296
Közgyűlések. 1. A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szö- sége. — 2. A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete. (<i>M.</i>)	298
Kiállítások. 1. A Nemzeti Vadászati Védegylet vadászdíszbem- tatója. — 2. Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás. (<i>M.</i>)	301
Lelkigyakorlatok a Manrézában. (<i>Czillinger János.</i>)	305
A M. Kir. Madártani Intézet kérelme	306
Országos kutyakiállítás	306
A rend kedvéért	307
Hirdetések. — (<i>Anzeigen. — Annonces. — Advertisement.</i>)	308
Melléklet. — (<i>Beilage. — Supplément. — Supplement.</i>)	
Felhívás az „Erdészeti Zsebnaptár“ előfizetésére, válasz-leve- lezőlappal.	